

Komorní listy

časopis soudních exekutorů

září 2009

číslo: 0.

bezplatný výtisk

vydává
Exekutorská komora
České republiky

» rozhodování
o odměně exekutora «

» představení nového
systému vzdělávání «

» ke zrušení komory již není důvod ...
(rozhovor s Jiřím Pospíšilem) «

» novela doručování
dle občanského soudního řádu «

portáldražeb

.CZ

nový

nový

jednotný

jednotný

dostupný

dostupný

portál exekučních dražeb

provozovaný Exekutorskou komorou České republiky

na adrese

www.portaldrazeb.cz

spuštění portálu od října 2009

přehled všech nařízených dražeb nemovitosti

na jednom místě

možnost vyhledávání podle typu, polohy a ceny nemovitostí

www.portaldrazeb.cz

Vážení čtenáři,

do rukou se Vám dostává první číslo Komorních listů, z pracovních důvodů označené jako nulté. Dostává se Vám do rukou časopis, který by se měl do budoucna stát odbornou publikací pro exekuční činnost. Zatím je zhmotněním představ jen poměrně malého okruhu lidí o odborném periodiku, ve které bude možné publikovat příspěvky reagující na aktuální výkladové a praktické problémy, jakož i úvahy o vývoji exekučního řízení, zajímavé judikáty, názory odborníků, politiků, ale i soudních exekutorů na vše, co se zrovna exekučního řízení dotýká, a v neposlední řadě také informace o činnosti Exekutorské komory. Jsme totiž přesvědčeni, že Exekutorská komora dospěla do stádia, kdy by vlastní odborný časopis mít měla.

Komorní listy ve své dnešní podobě si kladou za cíl především zaktivizovat soudní exekutory a jejich šikovné zaměstnance. Je to začátek, možnost pro všechny ostatní, výzva: „tady je název, zatím je určen jen dovnitř Komory, pokud se vám nelíbí, navrhněte název vhodnější; tady jsou tyto rubriky - navrhněte jejich obsah, přispějte svými příspěvky; tady je místo pro reklamu - přiveďte inzerenty; tady je místo pro diskusi – diskutujte“. Máme totiž za to, že náš, na koleně, s minimálními náklady a velkým osobním úsilím tvůrců – zakladatelů, vyrobený časopis má v sobě ten potenciál strhnout další, ukázat, že se dá něco udělat. Právě z toho důvodu, že začínáme sami, vlastními silami, neklade si nulté číslo za cíl být příliš odborné, o to více chce být informativní. Proto rozhovor s novým tajemníkem, s novou tiskovou mluvčí, proto představení nové Vzdělávací komise a jejího programu.

Tolik na vysvětlení, proč jsme se rozhodli tento časopis vytvořit pouze na základě vlastních vizí, nápadů a invence tak, aby byl schopen reflektovat aktuální potřeby našeho stavu. Uvedenou skutečnost jsme pojali nikoliv jako deficit, ale jako výhodu, kdy jsme si mohli sami určit obsah časopisu a jeho podobu, aniž bychom byli pod diktátem vydavatele nebo všeobecně vžitých uzancí konzervativního periodika určeného pro odbornou veřejnost, svázaní napnutým rozpočtem. Věříme, že i z tohoto důvodu bude tento časopis nezaměnitelný s ostatními právními časopisy.

Je to totiž náš časopis.

To je záruka, že v následujících číslech tohoto periodika dostanou prostor všichni soudní exekutoři, jejich kandidáti i koncipienti, kteří projeví zájem, a jejichž příspěvky budou natolik erudované či zajímavé, že přispějí ke kultivaci našeho stavu. Časopis se chce stát místem pro formování ucelených a argumentačně vytríbených právních názorů, neutrální půdou, kde se budou střetávat různorodé právní argumenty. Samostatnou rubrikou časopisu se stanou rozhovory, ve kterých se bude možné seznámit s názory autorit, které se podílejí na tvorbě legislativního prostředí a vymezují tak rámec pro exekuční činnost, nebo osob, které přezkoumávají činnost soudních exekutorů a mohou se tak nejlépe vyjádřit k odborné úrovni naší práce.

Doufáme, vážení čtenáři, že budete shovívaví k úvodním číslům našeho nového periodika, veškeré jeho počáteční nedokonalosti velkoryse přehlédnete a že vaše kritické projevy, zejména pokud jste členy exekutorského stavu, budou výhradně konstruktivní. Především však věříme, že do uzávěrky dalšího čísla dostaneme od vás množství námětů, příspěvků a rad, že se budete aktivně podílet na jeho obsahu a celkové podobě a pochopíte, že toto periodikum je Vaše, o Vás a pro Vás.

S přáním příjemného čtení,

David Hozman, šéfredaktor

Minulost, budoucnost, teritorialita (úvodník Jany Tvrdkové)	2
Projekt bezplatných poraden zrealizován	3
články	
Novela doručování dle o.s.ř. provedená zákonem č. 7/2009 Sb.	5
Postup při rozhodování o výši odměny soudního exekutora při provádění exekuce	9
Krátce k rozhodování exekučních soudů o paušální náhradě nákladů exekuce	10
Prodej obchodního majetku povinného v dražbě a DPH	11
rozhovory	
Ke zrušení Komory již není důvod (rozhovor s Jiřím Pospíšilem)	13
Zarazil mě počet kárných řízení proti exekutorům (rozhovor s Josefem Baxou)	14
Dvojrozhovor tajemníka a tiskové mluvčí Exekutorské komory ČR	15
judikatura	
Odůvodnění nákladů exekuce v příkazu k úhradě nákladů exekuce	18
Základ pro určení odměny exekutora	18
Náklady exekuce při zastavení pro nemajetnost	18
Základ pro výpočet odměny exekutora v případě opakujícího se plnění	19
Příhláška pohledávky do jiného exekučního řízení	19
Náklady exekuce při rozvrhu	19
Odvod DPH při prodeji obchodního majetku povinného v dražbě	19
názory	
Zájem o exekutory a novely exekučního řádu za vlády JUDr. J. Pospíšila (zamyšlení Františka Korbela)	20
zprávy z Komory	
Nový systém vzdělávání	22
Statut časopisu	23

Minulost, budoucnost, teritorialita

zdroj: archiv redakce

Minulost soudních exekutorů, to je celá řada promarněných šancí.

Promarnili jsme šanci zformovat se jako nový profesní stav, který existuje na trhu právních služeb především pro účastníky řízení, vystupuje v jejich zájmu a pokud něco požaduje, něco si nárokuje, činí tak především ve prospěch účastníků řízení.

Přítom máme tak silný argument – stát na nás přenesl část své působnosti v oblasti výkonů rozhodnutí, neboť sám tuto agendu nezvládal. Vše, co činíme, činíme v zájmu naplnění tohoto záměru, a že se nám to daří, o tom svědčí naše statistiky – úspěšnost soudních exekucí je více než desetinásobně vyšší než úspěšnost soudních výkonů rozhodnutí. Přesto nám nikdo netleská. Zřejmě je to způsobeno tím, že namísto zájmu oprávněných, popř. povinných, jsme dosud vždy argumentovali svými zájmy, ať už ekonomickými, administrativními či organizačně technickými. Škoda, proti argumentaci ve prospěch účastníků řízení by si nikdo nemohl dovolit nic namítat.

Promarnili jsme šanci být považováni za obdobu soudů.

Za téměř 8 let jsme nedokázali sjednotit ani typ písmo, kterým vydáváme svá rozhodnutí, natož abychom svá rozhodnutí sjednotili dle společně propracovaných vzorů. Co exekutor, to jiná forma rozhodnutí, jiná forma žádosti o součinnost, jiná metodika výpočtu odměny – nepochopitelná záležitost pro všechny subjekty, které se s našimi výstupy setkávají. Do některých exekutorských úřadů není možno se dovolat, jsou úřady, které dodnes nemají své webové stránky, bohužel jsou i úřady, jejichž úroveň má do úrovně soudů hodně daleko.

Promarnili jsme šanci spolupracovat s ostatními právníckými profesemi.

Namísto nabízené pomoci v počátcích našeho fungování, kdy jsme měli možnost „opsat“ stavovské předpisy notářů i advokátů, přiučít se z jejich zkušeností, jsme se arogantně vymezovali jako nový, moderní stav, který žádnou pomoc ani spolupráci nepotřebuje.

Především jsme však těžce promarnili šanci spravovat si své vlastní záležitosti.

Jakkoliv křičíme do světa, že zákon č. 183/2009 Sb., řečená „sankční novela e.ř.“ je nesystémovým opatřením přijatým nestandard-

ním způsobem, faktem zůstává, že své záležitosti jsme si spravovali ledabyle. Ačkoliv jsme měli ve své kompetenci výběrová řízení, neobsadili jsme dosud 59 exekutorských úřadů. Holedbali jsme se, jak každoročně stoupá počet nařízených exekucí o statisíce a nedošlo nám, že jednou budeme konfrontováni s tím, jak tento nápad v tom nedostatečném počtu úřadů zvládneme. Vůbec jsme si nevážili toho, že náš početní stav, chráněný principem numerus clausus, je tak nízký. Chlácholili jsme sami sebe, jak relativně malý počet kárných řízení je proti nám veden, s ohledem na množství nařízených exekucí. Přitom jsme měli dvou i tříleté průtahy v kárných řízeních, zejména v odvolacím stupni, a to i tam, kde kárným žalobcem byl ministr spravedlnosti. Bez přiměřeného důvodu jsme spoléhali na to, že si snad nikdo nikdy nepoloží otázku, zda-li si vůbec naše vnitřní záležitosti dokážeme sami spravovat. Jaký je dnes nás údiv. Vzpomínám si na svůj údiv, když má první SMSková výměna názorů s bývalým ministrem spravedlnosti Pospíšilem byla o tom, že nevyužije-li Exekutorská komora svoji poslední šanci, může být zrušena.

Škoda všech těch promarněných šancí. A přitom je toho tolik, čím bychom se mohli právem chlubit, ať už je to rozjezd úřadů bez předchozích zkušeností, zvládnutí státní agendy bez pomoci státu, vysoké procento vymoženosti, naše pružnost, rychlost, efektivita, to vše pod neustálým negativním mediálním tlakem, pod hrozbou účelových trestních oznámení, osobní majetkové odpovědnosti. Jen bychom nesměli tolik spojovat naše organizační a odborné úspěchy s exekutorským byznysem, neboť tento překvapivě není veřejností vnímán jako vyústění našeho odborného a organizačního úsilí, ale jako nezasloužené a nemravné zisky početně malé skupiny soudních exekutorů.

Pokud nedokážeme přehodit výhybku a dál budeme demonstrovat veřejnosti pouze svůj exekutorský byznys, těžko se dočkáme uznání, odborné prestiže a vážnosti.

Arogantní a namyšlení jsme už byli, a s výsledkem jaksi nejsme spokojeni. Nemáme potřebnou vážnost ani úctu, kde kdo se do nás strefuje, získává na nás laciné politické body, v našem okolí cítíme zášť a závist. Zřejmě bychom to měli zkusit s určitou dávkou skromnosti, sebereflexy, měli bychom se snažit prezentovat naši činnost jako službu, nikoliv jako byznys, měli bychom přesvědčit sami sebe, že naše činnost je především služba, teprve potom byznys.

A pokud si nedokážeme sami spravovat své záležitosti, těžko si udržíme svoji Komoru.

Komora totiž není jen tajemník nebo prezidium, Komora, to je k dnešku 123 soudních exekutorů, každý z nás je součástí Komory a na každém z nás záleží její osud. Jakkoliv např. pan senátor Kubeřa nebo pan poslanec Tejc otevřeně kladou otázku, proč má mít stovka exekutorů (podobně jako čtyři stovky notářů) svoji samostatnou organizaci, všichni cítíme, že bychom svoji Komoru mít měli a chtěli. Otázkou tedy zůstává, co pro svoji Komoru uděláme. Ano, není na místě otázka, co nyní udělá Komora pro vás, ale ***co uděláte pro Komoru vy.*** Samospráva je totiž o tom, že vedle svých standardních pracovních povinností, nad jejich rámcem, nezištně a zadarmo věnujete svůj čas, svůj potenciál, mnohdy i své peníze ve prospěch vaší Komory. Pokud to nejste schopni nebo ochotni udělat, smiřte se s tím, že Komora zanikne, protože Komora není nikdo jiný, než vy.

Od té doby, co stojím v čele Exekutorské komory, se ve mně neustále střídají pocity naděje a beznaděje. Beznaději propadám, když jsem médiu nebo stěžovateli konfrontována s přehmaty kolegů exekutorů, s jejich neodborností a arogancí vůči účastníkům řízení. Ještě větší beznaději však propadám při konfrontaci s naší vlastní samosprávou. Bohužel se až příliš často setkávám s tím, že někteří členové orgánů Komory odmítají plnit své úkoly s odůvodněním,

že na to nemají čas, neboť se musí věnovat svým úřadům, nebo proto, že v tom nevidí žádný smysl. Naprosto nechápu, proč tedy do těchto orgánů kandidovali, proč v nich zabírají místo těm, kteří by si čas na práci ve prospěch Komory udělali. To je hlavní důvod, proč se snažím zapojit do činnosti Komory naše kandidáty a koncipienty, ty, kteří jsou ještě plni elánu, nápadů a ochoty, nic jim není zatěžko a v činnosti ve prospěch Komory vidí i svůj zájem. Nechtějí se totiž stydět za svoji Komoru, chápou činnost v orgánech Komory jako svoji příležitost. To je ta naděje, kterou cítím, a troufám si říci, že je velká.

Společný cíl – být součástí respektované profesní organizace.

Budoucnost Exekutorské komory vidím v mladé generaci, v našich kandidátech, koncipientech, v nových exekutorech. Myslím, že nastává čas střídání stráží, svoji roli chápu jako přechodnou. Loni na jaře jsem se ptala našeho bývalého prezidenta, koho vidí jako svého nástupce, koho si vedle sebe vychovává. Nedostala jsem žádnou odpověď, asi proto jsem dnes prezidentkou já, nikoho lepšího si nevychoval. Chtěla bych do příštích řádných voleb připravit naše nástupce v prezidiu, lidi ochotné, schopné, obětavé a nesobecké. Po dobu svého působení tedy budu vštěpovat naší mladé generaci, že smyslem naší práce je služba, nikoliv byznys. Budu se snažit, abych v nich vzbudila touhu mít společný cíl – být součástí respektované profesní organizace. Peníze sice obohacují a činí život pohodlnějším, ale skutečnou vážnost a úctu samy o sobě nepřinesou. Vážnost a úctu přinese pouze morální kredit, odbornost a profesionální zdatnost. Je legitimní mít touhu vydělat peníze, ty ale vydělává každý sám za sebe (pokud není zrovna účastníkem nějakého sdružení). Jenže pokud bude kopat každý jen sám za sebe, bude to prohra nás všech. **Exekutoři z povahy své činnosti nemohou být oblíbení, měli by však být respektováni.**

To je ovšem běh na dlouhou trať – jak všichni víme, důvěru můžeme ztratit v jediném okamžiku a zpátky ji získáváme dlouho, postupně, krůček po krůčku. Nevidím jinou možnost, než zahájit soustavnou osvětovou, vysvětlující mediální prezentaci, odbornou kooperaci ostatními profesními komorami, nekonfliktní spolupráci s ministerstvem spravedlnosti a **především bezchybné zvládnutí naší agendy.** Ve všech těchto bodech již nové vedení Exekutorské komory první kroky udělalo.

Jedním z prvních krůčků na této cestě je i tento časopis – místo pro vaše odborné příspěvky i pro vaše názory, místo pro vaši statečnost – myslíte-li si jako já, že spravedlivým uspořádáním exekutorského stavu je nastolení územního principu, vyjadřujte zde své názory, argumentujte, prezentujte své studie, srovnání zahraničních právních úprav exekučního řízení, odhadujte ekonomické dopady zavedení územního principu, vyargumentujte s tím spojený prospěch účastníků řízení.

Svými odbornými příspěvky zvyšujte profesionalitu celého našeho stavu.

Jednou z reálných možností vývoje v oblasti soudních výkonů rozhodnutí je totiž **postupné přenášení jednotlivých způsobů soudních výkonů rozhodnutí na soudní exekutory**, v prvé řadě se může jednat o prodeje nemovitostí. Je všeobecně známo, že soudy tuto agendu většinou nezvládají, svojí nečinností celé roky blokují prodeje nemovitostí. Za situace, kdy v justici chybí peníze a odbřemenění justice je a bude heslem všech ministrů spravedlnosti, stačí, abychom prokázali, že bezchybně zvládneme tuto agendu včetně rozvrhových řízení a můžeme se pokusit přesvědčit politiku, že **přenesení soudních výkonů rozhodnutí prodejem nemovitostí na soudní exekutory bude v zájmu všech účastníků řízení i daňových poplatníků.**

Jsem přesvědčena, že vývoj v oblasti výkonů rozhodnutí směřuje ke zrušení dvoukolejnosti, a to jednak z důvodu neefektivity soudních

výkonů rozhodnutí a za druhé, z důvodu dalších nutných úsporných opatření v justici. Je i v našem zájmu, aby k tomu došlo. A dojde k tomu tím dříve, čím dříve přesvědčíme veřejnost, odbornou veřejnost, ale především politiku, že jsme na to odborně, personálně i morálně připraveni.

Zrušení dvoukolejnosti výkonů rozhodnutí může vyústit v zavedení principu teritoriality v působnosti soudních exekutorů. Nebo naopak, zrušení či omezení celorepublikové působnosti soudních exekutorů může urychlit zrušení dvoukolejnosti výkonů rozhodnutí. Hodně přitom bude záležet na nás, soudních exekutorech, jak tento vývoj ovlivníme.

Jana Tvrdková,
prezidentka Exekutorské komory

Projekt bezplatných poraden zrealizován

Exekutorská komora ČR spustila projekt „**BEZPLATNÉ PORADNY V EXEKUCI**“. Reaguje tak na očekávaný nárůst počtu exekucí v době hospodářské krize, ale i na omezené možnosti veřejnosti získat v tomto ohledu bezplatnou, a přitom kvalifikovanou právní pomoc.

Bezplatné poradny jsou **určeny osobám, které čelí exekuci**, a to nejen dlužníkům, ale i jejich příbuzným či blízkých, kteří mohou být prováděním exekuce dotčeni, tedy všem, kterých se exekuční řízení může nějakým způsobem dotknout. Služeb poradny mohou samozřejmě využít i věřitelé (oprávnění), kteří se chtějí domoci svých pohledávek. Samotné poradenství zajišťují přímo soudní exekutoři, případně další kvalifikovaní zaměstnanci exekutorských úřadů, exekutorští kandidáti a koncipienti, kteří se s danou problematikou setkávají při své každodenní práci.

Hlavním smyslem otevření bezplatných poraden je snaha zvýšit informovanost veřejnosti a tím předejít konfliktním situacím v exekučním řízení, neboť jak praxe ukazuje, naprostá většina nedorozumění a případných stížností na postup exekutora pramení právě z nedostatku informací o exekučním procesu.

„Ti, kteří si z finančních důvodů nemohou dovolit právní pomoc advokáta, budou mít příležitost získat všechny potřebné informace o tom, jak exekuce probíhá, kdo má v exekučním řízení jaká práva, proč exekutor v daném případě postupuje právě takovým způsobem a jaké jsou možné postupy při řešení exekuce. To vše laicky pochopitelnou formou“, uvedla prezidentka Exekutorské komory ČR JUDr. Jana Tvrdková v tiskové zprávě ze dne 14.8.2009 a dodává: „samozřejmě jsme připraveni poradit i věřitelům, jak se mohou domoci svých pohledávek, jaké doklady k tomu potřebují apod.“

V první fázi projektu byly otevřeny dvě bezplatné „exekutorské poradny“, a to v Praze a v Brně. Veřejnosti jsou k dispozici od 2.9.2009, **vždy jednou týdně ve středu**. Bezplatná poradna Praha nabízí bezplatné poradenství **v prostorách SOS centra Diakonie ČCE-SKP, Belgická 22, Praha 2, a to každou středu od 9:00 do 13:00 hod.** Bezplatná poradna Brno nabízí poskytuje své služby **v prostorách Exekutorské komory ČR, Husova 8, Brno, každou středu od 10:00 do 16:00 hod.** Exekutorská komora ČR je v případě zájmu veřejnosti připravena otevřít bezplatné poradny i v dalších regionech.

Pokud jde o samotnou organizaci a průběh bezplatných porad, uplatní se (zejména v počátcích fungování bezplatných porad) následující pravidla:

záběr z tiskové konference k bezplatným poradnám pro exekuci • zdroj: archiv redakce

1. Zájemci o bezplatnou poradu se zásadně objednávají, a to buď telefonicky na čísle 545 212 285, e-mailem na adrese komora@ekcr.cz či osobně v sídle Exekutorské komory ČR;
2. Bezplatné porady jsou žadatelům poskytovány v pořadí, ve kterém se objednají. Žadatelé, kteří se dostaví bez objednání, budou vyřízeni pokud to umožní časový prostor, a to vždy až po řádně objednaných žadatelích. Žadatelům bude při provádění objednávky sděleno, nechť k poradě donesou listiny související s jejich dotazem;
3. Jedná se o krátké informativní porady z oblasti provádění exekucí a exekuční činnosti, a to dle konkrétního dotazu žadatele; v případě zájmu žadatele a časového prostoru lze informovat také o další činnosti soudního exekutora;
4. Bezplatná porada pro jednoho žadatele (eventuelně více společných žadatelů) bude poskytnuta v délce maximálně 15 minut;
5. Pro případ, že žadatel vyžaduje bezplatnou poradou v souvislosti s již probíhajícím exekučním řízením, je možno podat pouze obecné informace o postupech a řádném průběhu exekučního řízení; bez znalosti všech okolností dosud neskončeného exekučního řízení nebudou hodno ceny konkrétní úkony pověřeného soudního exekutora;
6. Pro případ, že žadatel vyžaduje bezplatnou poradou v souvislosti s exekučním řízením probíhajícím u exekutora, který právě poskytuje tuto bezplatnou poradou, zajistí soudní exe-

Hlavním smyslem otevření bezplatných poraden je snaha zvýšit informovanost veřejnosti a tím předejít konfliktním situacím v exekučním řízení.

- kutor přednostně vyřízení tohoto žadatele v rámci úředních hodin svého exekutorského úřadu;
7. U složitějších případů, zejména tehdy, kdy je třeba uplatnit příslušné procení návrhy žadatelů a tyto návrhy vyžadují určitou míru právních informací či vzdělání, budou žadatelé odkázáni na právní pomoc advokátů či v případě nemajetnosti žadatelů na bezplatnou právní pomoc organizovanou Českou advokátní komorou;
 8. Po ukončení každé bezplatné porady podepíše žadatel příložený formulář o průběhu porady.

Praxe časem ukáže, zda budou pravidla pro poskytování bezplatných porad v exekuci změněna či doplněna. Exekutorská komora ČR, jakož doufejme i všichni její členové, však věří v kladný ohlas veřejnosti k tomuto nově vzniklému projektu.

Marcela Petrošová,
exekutorská kandidátka
JUDr. Víta Novozámského,
Exekutorského úřadu Brno-město

Martin Tunkl, soudní exekutor
Exekutorského úřadu Plzeň-město

Novela doručování dle občanského soudního řádu provedená zákonem č. 7/2009 Sb.

Článek shrnuje základní principy nové úpravy doručování podle občanského soudního řádu a změny, jež přináší.

1. Koncepce novely

Od 1. července 2009 vstoupila v platnost novela občanského soudního řádu, která mimo jiné přinesla novou úpravu doručování soudních zásilek. Novela doručování posílila odpovědnost adresáta za doručení písemnosti.

Základem nové úpravy je povinná doručovací adresa, díky které odpadá složité pátrání po pobytu osoby. Pokud osoba v daném řízení neoznačí doručovací adresu, bude jí doručováno na adresu evidovanou v centrální evidenci obyvatelstva. Pokud má osoba zřízení datovou schránku, je přednostně obesílána prostřednictvím datové schránky. Doručování do datových schránek je v nové úpravě pojímáno jako prioritní a pro některé subjekty obligatorní.

Zvýšení odpovědnosti adresáta za doručení odpovídá i koncepcí domáhání se neúčinnosti doručení. Domáhání se neúčinnosti je omezeno subjektivní 15-ti denní lhůtou, která běží od okamžiku, kdy se adresát s písemností seznámil či mohl seznámit. Adresát musí prokázat vážný důvod, pro který se on či jeho zástupce nemohl s doručovanou písemností seznámit.

Možnost adresáta skutečně se seznámit s doručovanou písemností podporuje nová úprava institutu „vhození zásilky do schránky“ tam, kde to není zákonem či odesílajícím soudem vyloučeno. I písemnosti zasílané do datové schránky jsou adresátovi k dispozici po dobu 90-ti dnů od doručení do datové schránky.

2. Způsoby doručování

Doručování v nové úpravě je doručováním v pořadí vymíněném v § 45 o.s.ř.

Písemnost se primárně doručuje **při jednání či jiném soudním úkonu**. Doručení je možné uvést do protokolu o jednání nebo do protokolu, který je sepisován v případě provádění jiného soudního úkonu. Náležitosti protokolu upravuje § 50f odst. 1 o.s.ř., z protokolu musí být zřejmé, jaká písemnost byla doručována, protokol musí být podepsán doručovatelem a příjemcem. V případě, že z jednání je pořizován jen zvukový či zvukově obrazový záznam, lze za účelem doručení vyhotovit jen protokol o doručení. Při doručování písemnosti při úkonu, kde není pořizován protokol, vyznačí se doručení písemnosti na doručence (§ 50f odst. 3 o.s.ř.).

Pokud není doručováno při jednání či při jiném úkonu, doručuje se **do datové schránky**. Tento způsob doručování je upraven zvláštním zákonem č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech, osobních číslech a autorizované konverzi dokumentů. Úprava doručování obsažená v občanském soudním řádu přímo odkazuje na postup podle tohoto zákona (§ 47 odst. 1 o.s.ř.). Doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky nelze zaměňovat s doručováním prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu.

Není-li možné doručit písemnost do datové schránky, bude **na žádost adresáta doručováno prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu**, nevylučuje-li to zákon, povaha věci a zejména přispěje-li to k urychlení řízení. K elektronické adrese musí mít adresát platný kvalifikovaný certifikát. Ten také soudu dokládá nebo alespoň uvádí akreditovaného poskytovatele certifikačních služeb,

kteří certifikát vydal a vede jeho evidenci. Pokud adresát požádá o doručování na elektronickou adresu, měl by též nahlásit případné změny. Soud se změnami řídí, jakmile jsou mu oznámeny.

Platné doručení prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu předpokládá potvrzení doručení adresátem do 3 dnů od odeslání písemnosti. Potvrzením je datová zpráva opatřená zaručeným elektronickým podpisem adresáta, soud k takovému potvrzení adresáta při doručování písemnosti vyzývá (§ 47 odst. 2 o.s.ř.). Na rozdíl od ostatních možností doručení písemností se zde adresát s písemností může seznámit, aniž by k doručení platné došlo. Doručení prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu je totiž neúčinné, jestliže adresát do 3 dnů od odeslání písemnosti nepotvrdí přijetí písemnosti zákonem předvidaným způsobem. Neúčinné je také doručení, při němž se odeslaná písemnost vrátila soudu jako nedoručitelná.

Při tomto způsobu doručování bude vždy nutno počítat s neochotou adresáta potvrdit přijetí písemnosti. To ostatně předpokládá i zákonodárce, když tento způsob doručování podřizuje povaze věci a rychlosti řízení.

Jestliže nelze doručovat „krátkou“ a elektronickou cestou, tedy způsoby shora uvedenými, je doručováno prostřednictvím doručujícího orgánu, prostřednictvím účastníka řízení či jeho zástupce. Doručující orgány taxativně vymezuje § 48 odst. 1 a 2 o.s.ř. Doručujícími orgány dle odst. 1 jsou soudní doručovatelé, orgány Justiční stráže, soudní exekutoři a provozovatelé poštovních služeb. Odst. 2 pak vymezuje specifické doručovatele, např. Vězeňská služba ČR je doručujícím orgánem tam, kde je doručováno fyzické osobě ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve vazbě. Doručování prostřednictvím provozovatelů poštovních služeb předpokládá uzavření poštovní smlouvy, podle které provozovatel bude zásilky adresátům dodávat v souladu se zákonnou úpravou obsaženou v občanském soudním řádu.

Doručování **účastníkem řízení nebo jeho zástupcem** lze využít tam, kde o to účastník či zástupce požádá a soud jej doručením pověří. Pověření soudu se děje za souhlasu účastníka či zástupce a nemá povahu rozhodnutí soudu. Průkazem tohoto způsobu doručení je potvrzení o přijetí, které musí obsahovat označení doručované písemnosti, den doručení a podpis příjemce. Pověřená osoba předává adresátu písemnost na doručovací adrese nebo kdekoli jej zastihne. Pokud adresát odmítne písemnost přijmout nebo se písemnost doručit nepodaří, je účastník či zástupce povinen písemnost soudu vrátit.

Využití tohoto způsobu doručování je zcela na úvaze soudu, odepření přijetí písemnosti, tedy potvrzení, které není adresátem podepsáno, nezpůsobuje platné doručení. To je podstatným rozdílem oproti doručování prostřednictvím doručujícího orgánu. Ten nejenže může zásilku uložit v místě doručování, pokud adresáta nezastihne (a zanechat na místě výzvu k vyzvednutí), ale i jeho záznam o odepření přijetí písemnosti nebo odmítnutí poskytnout součinnost nezbytnou pro doručení, má účinky doručení zásilky ke dni odepření či odmítnutí.

2.1 Doručování do datové schránky

Doručování do datové schránky upravuje zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (dále jen zákon) s účinností od 1.7.2009. Datovou schránku zákon vymezil jako elektronické úložiště, které je určeno k doručování orgány veřejné moci a k provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci. V podstatě si lze datovou schránku představit jako virtuální poštovní schránku specifického adresáta. Zřizovatelem datových schránek je Ministerstvo vnitra (dále jen ministerstvo), provozovatelem Česká pošta, s.p.

Zřízení datových schránek je povinné pro orgány veřejné moci, pro právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku, pro právnické osoby zřízené zákonem, organizační složky podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku, pro advokáty, daňové poradce a pro insolvenční správce. Fyzické osoby a podnikající fyzické osoby mohou ministerstvo požádat o zřízení datové schránky. Fyzické osoby, podnikající fyzické osoby a právnické osoby mají zřizování jednu datovou schránku, o zřízení další datové schránky na rozdíl od ostatních shora jmenovaných subjektů požádat nemohou.

Vyjma advokátů a daňových poradců bude povinným subjektům shora uvedeným zřízena datová schránka do 90-ti dnů ode dne nabytí účinnosti zákona.

Datová schránka je zpřístupněna prvním přihlášením, nedojde-li k přihlášení do 1.11.2009, bude schránka zpřístupněna tento den. Advokátům a daňovým poradcům bude datová schránka povinně zřízena až po třech letech let od účinnosti zákona. Od 1.1.2010 se vzájemná komunikace datovými schránkami může týkat i fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob. Do 30.6.2010 si však mohou platně zasílat do datové schránky jen faktury, či obdobné výzvy k placení.

Datová schránka je zpřístupněna prvním přihlášením oprávněné osoby, nejpozději však patnáctým dnem po dni doručení přístupových údajů těmto osobám. Přístupové údaje zasílá ministerstvo.

Informace o datových schránkách a jejich uživateli tvoří informační systém datových schránek, který spravuje ministerstvo. Údaje vedené v informačním systému jsou neveřejné, ministerstvo však umožní identifikovat datovou schránku tak, aby do ní mohlo být doručováno.

Do datové schránky je doručeno okamžikem přihlášení oprávněné osoby do datové schránky. Fikce doručení nastává desátým dnem od odeslání dokumentu do datové schránky, jestliže v uvedené lhůtě k přihlášení do schránky nedošlo. Stejně jako při doručování do běžné schránky, nelze za pomoci fikce doručit do datové schránky dokument, u něhož je doručení fikcí vyloučeno. I uživatel datové schránky může navrhopat určení neúčinnosti doručení. Doručení do datové schránky má povahu doručení do vlastních rukou. Orgán veřejné moci doručuje do zřízené datové schránky fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob vždy, když to dovoluje povaha dokumentu, a pokud se nedoručuje na místě či veřejnou vyhláškou.

Úkon prováděný vůči orgánům veřejné moci prostřednictvím datové schránky má formu datové zprávy. Úkon učiněný prostřednictvím datové zprávy oprávněnou osobou má účinky stejné jako úkon provedený písemně s podpisem.

Dokument v listinné podobě lze převést do dokumentu obsaženého v datové zprávě a naopak. Pokud má mít převedený dokument hodnověrnost ověřené kopie, je třeba při převedení úředně ověřit shodu obsahu dokumentů a připojit ověřovací doložku. Úplné převedení dokumentů s ověřením je autorizovanou konverzí, kterou provádějí kontaktní místa veřejné správy a orgány veřejné moci v rámci výkonu své působnosti. Konverzi nelze provést u všech dokumentů. Zejména tam, kde konverze nenahradí jedinečnost dokumentu (občanský průkaz, řidičský průkaz, směnka, šek) nebo kde chybí věrohodnost dokumentu (přeškrtnané listiny, chybějící elektronický podpis apod.) nelze ke konverzi dokumentu přistoupit.

2.2 Adresa pro doručování při doručování prostřednictvím doručujícího orgánu, účastníka řízení nebo jeho zástupce

Doručování prostřednictvím doručujícího orgánu, účastníka řízení nebo jeho zástupce je prováděno na adresu místa v České republice, kterou ve svém podání či jiném úkonu vůči soudu adresát jako adresu pro doručování označí. Není-li takové adresy, jsou v § 46b pod písmeny a) až n) o.s.ř. vyjmenovány adresy pro doručování jednotlivým typům adresátů. Pro fyzické osoby, které neuvedly jinou doručovací adresu, je rozhodnou adresa evidovaná v centrální evidenci obyvatelstva jako doručovací. Pokud v evidenci není nahlášena doručovací adresa, lze doručovat na adresu trvalého pobytu fyzické osoby. U podnikající fyzické osoby je

takovou adresou pro doručování adresa místa podnikání, u právnické osoby adresa sídla zapsaná v příslušném rejstříku. Alternativou k doručování

na adresu místa podnikání či sídla u podnikajících fyzických osob a osob právnických je adresa jejich zástupce pro doručování, jež je uveden ve smlouvě, v rámci sporu z této smlouvy. Má-li podnikající fyzická osoba či právnická osoba organizační složku, je alternativní adresou též adresa sídla organizační složky.

Doručování do ciziny upravuje § 50j o.s.ř., jež odkazuje na úpravu doručování obsaženou v mezinárodních smlouvách, v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech, v zákoně č. 97/1963 Sb. Účinně doručeno do ciziny je i v případě, že datum doručení písemnosti nelze zjistit, avšak z obsahu listiny či úkonu adresáta je zřejmé, že mu písemnost byla doručena. Pak platí, že písemnost byla doručena v den, kdy adresát předložil svou listinu odesílajícímu soudu či učinil úkon vůči odesílajícímu soudu.

2.3 Opatrovník osob neznámého pobytu

V souvislosti s novelou doručování existuje u mnoha účastníků, jimž byl ustanoven opatrovník, adresa pro doručování vyhovující nové úpravě. Podle přechodných ustanovení novely lze i pro řízení zahájená před účinností novely použít novelizované znění. Proto se domnívám, že opatrovníci pro neznámý pobyt účastníka by již neměly být obesílány tam, kde účastník má adresu pro doručování. Adresou pro doručování může být i adresa trvalého pobytu evidovaná na adrese obecního úřadu, pokud vycházíme z toho, že odpovědnost za evidovanou adresu nese sám účastník. Až výklad soudní praxí by mohl přinést jiné závěry.

2.4 Zástupce pro doručování písemností

V situacích, kdy není možné účastníku či jeho zástupci doručovat bez průtahů a obtíží, má soud možnost vyzvat účastníka, aby si pro doručování zvolil zástupce (§ 46c o.s.ř.). Pokud si účastník k výzvě soudu zástupce pro doručování nezvolí nebo pokud i při doručování zástupci dochází k průtahům a obtížím, budou se písemnosti doručovat uložením u doručujícího soudu. O tomto musí být účastník nebo jeho zástupce ve výzvě soudu poučen. Písemnost je v tomto případě doručena dnem uložení.

3. Doručení

Stanovení podmínek pro doručení písemností je odlišné u jednotlivých způsobů doručování.

Doručení písemností prostřednictvím veřejné datové sítě je doručeno do vlastních rukou adresáta (§ 49 odst. 6 o.s.ř.). Doručení do datové schránky je dáno dnem přihlášení do datové schránky nebo dnem marného uplynutí deseti dnů od odeslání písemnosti do dato-

vé schránky. Doručení prostřednictvím veřejné datové sítě je vázáno na zaslání potvrzení o přijetí se zaručeným elektronickým podpisem do tří dnů od odeslání písemnosti.

I doručování účastníkem řízení či jeho zástupcem může sloužit k doručování písemností do vlastních rukou. Dnem doručení je den uvedený na potvrzení. Na potvrzení adresát svým podpisem stvrzuje osobní přijetí písemnosti.

Obdobně v případě doručování při jednání či při provádění úkonu je dnem doručení den uvedený v protokolu o doručení, jež adresát a doručovatel podepsali. V případě, že se doručování provádí při úkonu, o němž se protokol nepoživuje nebo doručuje-li písemnost doručující orgán, vyznačí se den doručení na doručence.

V případech odepření přijetí písemností či odmítnutí poskytnout potřebnou součinnost je písemnost doručena dnem odepření či odmítnutí. O tom musí být adresát při doručování poučen ústně či písemně. Písemné poučení lze zanechat adresátovi ve schránce či na jiném vhodném místě, nelze-li adresátu poučení předat.

Podmínky stanovené pro doručení písemností prostřednictvím doručujícího orgánu v případech, kdy není adresát na místě doručení zastížen, se liší podle toho, zda je doručována písemnost do vlastních rukou či jiná písemnost.

3.1 Doručení fikcí v případě doručování do vlastních rukou doručujícím orgánem

Nezastihne-li doručující orgán adresáta na doručovací adrese, zanechá mu na místě písemnou výzvu k vyzvednutí zásilky. Zásilka bude po dobu 10-ti dní uložena v provozovně provozovatele poštovních služeb, pokud tento písemnost doručoval, v případě jiného doručujícího orgánu bude písemnost po stejnou dobu uložena u okresního soudu, v jehož obvodu je místo doručení. Písemná výzva musí obsahovat označení soudu, který písemnost k doručení předal, označení doručované písemnosti, adresáta a adresy, jméno, příjmení doručovatele a jeho podpis. Na výzvě bude uvedeno, u koho, kde přesně a počínaje jakým dnem je písemnost připravena k vyzvednutí a v jaké době a do kdy lze písemnost vyzvednout. Pokud doručení fikcí není vyloučeno, musí výzva obsahovat také poučení o následcích nevyzvednutí. V případě vyzvednutí v desetidenní lhůtě, je zásilka doručena dnem převzetí.

V případě, že není možné na doručovací adrese výzvu zanechat, doručující orgán vrátí písemnost odesílajícímu soudu a na doručence (s ponechanou výzvou) uvede, v který den adresát nebyl zastihnut. Odesílajícímu soudu se do spisu vrací písemnost za účelem jejího doručení; **odesílající soud vyvěsí výzvu k vyzvednutí písemnosti na své úřední desce.**

Fikce doručení nastává desátým dnem ode dne, kdy byla písemnost připravena k vyzvednutí.

Doručující orgán po marném uplynutí úložní lhůty **vhodí písemnost do schránky** adresáta, pokud soud vhození nevyloučil. Vhození je vyloučeno zejména tam, kde rozhodnutí či jinou listinu nelze doručit fikcí (platební rozkazy, výzva k vyjádření k žalobě s poučením o uznání nároku pro případ nevyjádření se, předvolání k přípravnému jednání). Je-li doručení fikcí vyloučeno, doručující orgán vrací písemnost odesílajícímu soudu po marném uplynutí úložní lhůty.

Pokud fikcí doručenu písemnost nemůže doručující orgán vhodit do schránky adresáta (adresát schránku nemá), písemnost vrátí odesílajícímu soudu a soud vyvěsí **sdělení o doručení písemnosti fikcí na úřední desce soudu.**

Výzva i sdělení jsou vyvěšovány na úřední desku na dobu 30-ti dní. Obsah úřední desky musí být zároveň přístupný dálkovým způsobem.

3.2 Doručení fikcí v případě doručování jiných písemností doručujícím orgánem

Písemnosti, u nichž zákon nestanoví doručování do vlastních rukou nebo u nichž doručování do vlastních rukou nenařídil soud, jsou v případě, že adresát nebyl doručujícím orgánem zastížen, doručeny **vhozením do schránky**. Datum vhození je doručující orgán povinen vyznačit na doručence, vyznačené datum je dnem doručení. Nelze-li doručit vhozením do schránky, ponechá doručující orgán v místě doručování písemné oznámení a písemnost vrátí odesílajícímu soudu. Písemné **oznámení** o nemožnosti doručit vhozením do schránky adresáta musí obsahovat označení odesílajícího soudu, doručované písemnosti, adresáta a adresy, doručujícího orgánu, sdělení o vrácení zásilky odesílajícímu soudu, jméno, příjmení a podpis doručovatele. Vrácená písemnost se doručí vyvěšením na úřední desce, **desátým dnem po vyvěšení je písemnost doručena.** Stejně soud postupuje i v případě, že se mu písemnost vrátí i s oznámením. Písemnost a oznámení se vyvěšují na úřední desku, vyvěšeny zůstávají 10 dnů, pouze za účelem naplnění fikce doručení.

V případě doručování jiných písemností než do vlastních rukou nelze podle nové koncepce platně doručit jiné osobě než adresátovi. Pro účely poštovního doručování je tedy doručování jiných písemností vlastně také doručováním do vlastních rukou, doručeno však je vhozením do schránky.

Doručení fikcí v případě doručování jiných písemností i doručování písemností do vlastních rukou adresáta na správnou doručovací adresu není již omezeno tím, zda se adresát z místa fakticky odstěhoval nebo tím, že je zde neznámý. Pokud však doručující orgán zjistí, že adresát zemřel, vrací se písemnost odesílajícímu soudu a doručení je vyloučeno.

Průkazem doručení doručujícím orgánem na adresu pro doručování je doručenka (§ 50f odst. 3 o.s.ř.). Její přesný obsah vymezuje § 50g o.s.ř. včetně nezbytných prohlášení doručujícího orgánu. Údaje uvedené na doručence jako veřejné listiny se považují za pravdivé, dokud není prokázán opak.

3.3 Neúčinnost doručení

Odesílající soud může na návrh účastníka rozhodovat o neúčinnosti doručení. V nesporných věcech lze o neúčinnosti rozhodovat i bez návrhu dle obsahu spisu. Návrh je třeba podat do 15-ti dnů ode dne, kdy se účastník mohl s doručovanou písemností seznámit, nebo kdy se s písemností seznámil. V návrhu musí být takový den uveden a k jeho prokázání označeny důkazy, jimiž má být včasnost a důvodnost návrhu prokázána. Omluvitelným důvodem, pro který se účastník, fyzická osoba, nemohl včas seznámit s písemností, nemůže být trvalé nezdržování se na adrese pro doručování. V případě podnikajících fyzických osob a právnických osob, nemůže být omluvitelným důvodem skutečnost, že se na adrese pro doručování nikdo nezdržuje. Pokud odesílající soud rozhodne o neúčinnosti doručení, fikce doručení písemnosti nastává právní mocí rozhodnutí o neúčinnosti.

O případ neúčinnosti doručení nepůjde tam, kde adresát převzal zásilku na adrese, která nebyla jeho adresou pro doručování. Například i kdyby adresát měl datovou schránku či adresu, jež soudu oznámil, bude převzetí zásilky na adrese trvalého pobytu účinným doručením (§ 46a odst. 1).

4. Doručování soudním exekutorem v rámci exekuční činnosti a další činnosti exekutora

Při doručování v rámci exekučního řízení postupuje soudní exekutor jako soud. Výše uvedená pravidla vztahující se k činnosti soudu při doručování platí pro soudního exekutora v každém exekučním případě od okamžiku, kdy byl jeho provedením pověřen. Tedy od okamžiku doručení usnesení o nařízení exekuce s pověřením soudního exekutora.

zdroj: archiv redakce

Při exekuční činnosti jsou doručovány písemnosti určené do vlastních rukou adresáta s možností náhradního doručení (doručení fikcí) nebo je uplatňováno doručování jiných písemností. Tam, kde soudní exekutor využívá služby doručování prostřednictvím doručujícího orgánu, je odesílajícím orgánem, jež na svou úřední desku vyvěšuje výzvu k převzetí písemnosti, sdělení o doručení zásilky fikcí i doručovanou písemnost s oznámením či bez něj v případě doručování jiných písemností. Odesílajícím orgánem je nejen při doručování písemností, jež sám vydává, ale také při doručování usnesení o nařízení exekuce a návrhu. Tento závěr vyvozují z dosavadní praxe exekučních soudů, zdůvodnit by jej mohl také rozhodný okamžik, kdy soudní exekutor začíná v exekučním řízení vystupovat jako soud. Od tohoto okamžiku je odesílajícím orgánem všech písemností nezbytných pro provedení exekuce, pro účely doručování užívá svou úřední desku.

Pro běžnou praxi úřadu se v případě vyvěšování na úřední desku i pro dálkové zveřejňování jejího obsahu (§ 50l odst.3 o.s.ř.) osvědčilo vyvěšovat listiny, jež svou formou odpovídají vzorům obsaženým v Instrukci ministerstva spravedlnosti č.j. 58/2009-Od-Org ze dne 27.5.2009 pro výzvu, sdělení a oznámení. Pokud se účastník dostaví do úřadu, může v jednotlivých typech vyvěšovaných listin vyhledat své jméno a přečíst si poučení, které se k listině vztahuje. Obsah desky rovněž nalezne na webových stránkách

úřadu. Ve většině případů se však účastník osobně dotazuje na svůj případ s tím, že si zásilku v úložné době nevyzvedl. Poučení o fikci doručení se mu tak dostává i z úst zaměstnance úřadu, k žádosti účastníka jsou předány doručované listiny. V každém spise je veden záznam o vyvěšení na úřední desce.

Vzhledem k fikci doručení 10. dnem ode dne, kdy měl adresát možnost si zásilku vyzvednout a k odvolací lhůtě, jež ode dne doručení začíná běžet, jsou doručeny usnesení o nařízení exekuce postupovány soudem až po sejmутí výzvy či sdělení po 30-ti dnech. Právní moci exekučních příkazů a jiných rozhodnutí soudního exekutora lze vyznačit i bez sejmутí výzvy, když ve spise je datum vyvěšení evidováno.

Při provádění exekuce může soudní exekutor, stejně jako soud, doručovat písemnosti při jednání či při jiných úkonech. Využívá k tomu buď protokol o doručení, nebo doručenkou. Zároveň však v rámci další činnosti vystupuje soudní exekutor jako doručující orgán tam, kde jej soud jako odesílající orgán doručením soudní zásilky pověřil. Pokud pomíneme situace, kdy je skutečně exekutor soudem pověřen k doručení zásilky jiné než zásilky z exekučního řízení, může být při provádění exekuce pověřen doručit zásilku z exekučního řízení například vykonavatel soudního exekutora, a to přímo soudním exekutorem. Soudní exekutor se tak může při provádění exekuce ocitnout ve dvojí roli: odesílajícího orgánu a doručujícího orgánu. Mám za to, že tato dvojí role soudního exekutora není vyloučena, pokud budou při doručování dodrženy zákonné postupy. Vždy bude platně doručeno tam, kde si zásilku adresát osobně při úkonu vykonavatele převezme, na druhou stranu pokud vykonavatel zanechá v místě výzvu k převzetí písemnosti a tuto písemnost po dobu deseti dní nechá u okresního soudu v obvodu doručování, bude doručeno uplynutím desátého dne od nepřevzetí zásilky připravené k vyzvednutí. Vykonavatel soudního exekutora se pro nevyzvednutou zásilku vrací a pokusí se ji vhodit do schránky. Pokud nelze na místě doručování výzvu zanechat, bude výzva k vyzvednutí zásilky vyvěšena za účelem doručení na úřední desce soudního exekutora jako odesílajícího orgánu. Pokud nebude možno písemnost po marném uplynutí úložní doby vhodit do schránky, bude na úřední desce soudního exekutora vyvěšeno sdělení o doručení písemnosti fikcí.

Doručování prostřednictvím datových schránek se soudních exekutorů jako orgánů veřejné moci plně dotýká. Od 1.11.2009 budou datové schránky pro exekutorské úřady obligatorním způsobem komunikace vůči jiným orgánům veřejné moci, právníckým osobám zřízeným zákonem, právníckým osobám zapsaným v obchodním rejstříku a vůči organizačním složkám podniků zahraničních právníckých osob zapsaným v obchodním rejstříku a dalším osobám, které si datovou schránku zřídily. V rámci své působnosti provádí soudní exekutor autorizovanou konverzi dokumentů (§74 odst. 1 písm.b) ex.ř.).

Vladimíra Medková,
exekutorská koncipientka JUDr. Soňy Karasové,
Exekutorský úřad Liberec

Postup při rozhodování o výši odměny soudního exekutora při provádění exekuce

I. Úvodem

Podnětem k napsání našeho příspěvku bylo upozornění Ministerstva spravedlnosti ČR, odboru dohledu na praxi některých exekutorů, s jejichž rozhodnutími, která se týkají nákladů exekuce, se jako exekutorské kandidátky zejména v souvislosti s prováděním dražeb nemovitých věcí setkáváme. V tomto článku bychom se rády zaměřily konkrétně na způsob výpočtu odměny soudního exekutora při jednom z konkrétních způsobů provádění exekuce – prodeji nemovitosti soudním exekutorem v dražbě.

II. Obecně k odměně exekutora

Náklady exekuce jsou obecně upraveny v ust. § 87 a násl. zák. č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti, exekuční řád (dále jen „e.ř.“); odměna soudního exekutora je dále konkretizována v ust. § 90 e.ř. Výše a způsob výpočtu odměny exekutora za provedení exekuce jsou blíže upraveny v ust. § 5, 6 a násl. vyhlášky č. 330/2001 Sb. (dále jen „Vyhláška“).

Základem pro určení odměny za provedení exekuce ukládající zaplacení peněžité částky podle ust. § 5 odst. 1 Vyhlášky je **výše exekutorem vymoženého plnění**. Podle ust. § 3 Vyhlášky pokud při exekuci prodejem nemovitostí nebo při exekuci prodejem podniku byly uspokojeny zcela nebo zčásti nároky oprávněného, toho, kdo do řízení přistoupil jako další oprávněný anebo věřitele povinného, který podal přihlášku, je základem pro určení odměny ta **část rozdělované podstaty, kterou byly takto uspokojeny nároky těchto osob**.

V obecné rovině určení základu pro výpočet odměny exekutora nastává problém už při vymezení pojmu „vymožené plnění“. V právní úpravě pro stanovení odměny platné do 1.8.2006 (konkrétně ust. § 5 odst. 1 věta druhá Vyhlášky) bylo uvedeno, že „za vymožené plnění je považováno každé plnění, které bylo učiněno poté, co bylo povinnému doručeno rozhodnutí soudu o nařízení exekuce, ke splnění povinnosti uvedené v usnesení o nařízení exekuce, nejde-li o plnění ke splnění povinnosti k úhradě nákladů exekuce nebo k úhradě nákladů oprávněného“. Tedy jakékoliv plnění, které povinný uhradil po doručení usnesení o nařízení exekuce (byť i přímo oprávněnému), bylo považováno za vymožené plnění a jako takové bylo i základem pro výpočet odměny soudního exekutora.

Vyhláškou č. 291/2006 Sb., účinnou od 1.8.2006, byla pravidla pro stanovení vymoženého plnění ve vztahu k povinnému zpřísněna, kdy „za vymožené plnění se považovalo každé plnění, který bylo učiněno poté, co soud vydal rozhodnutí o nařízení exekuce (podle ust. § 44 odst. 2 e.ř.)“.

Nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl ÚS 8/2006 publikovaném ve Sbírce zákonů pod č. 94/2007 Sb. (ve Sbírce vyhlášen dne 27.4.2007) byla věta druhá § 5 odst. 1 Vyhlášky týkající se specifikace pojmu vymoženého plnění zrušena a žádný právní předpis aktuálně neupravuje, co je vlastně základem pro výpočet odměny.

Většina soudních exekutorů postupuje podle „zažitě“ praxe a za rozhodující okamžik považují doručení usnesení o nařízení exekuce

povinnému (od tohoto okamžiku taktéž platí generální inhibitori- um dle ust. § 44 odst. 7 e.ř.).

III. Odměna exekutora v rámci prodeje nemovitých věcí exekuto- rem v dražbě

V případě provedení exekuce prodejem nemovitosti (s odkazem na ust. § 5 odst. 3 Vyhlášky), jak již bylo výše uvedeno, je **základem pro výpočet odměny ta část rozdělované podstaty, kterou byly uspokojeny nároky oprávněného (ať už zcela nebo zčásti), toho, kdo do řízení přistoupil jako další oprávněný nebo věřitele povinného, který řádně přihlásil svoji pohledávku**. Praxí některých soudních exekuto- rů doposud je, že do základu pro výpočet odměny zahrnují de facto i tuto odměnu, hotové výdaje, popřípadě i přeplatek z dražby (hyperochu), která měla být následně vyplacena povinnému, resp. počítají odměnu z dosaženého nejvyššího podání. Nastávají tedy situace, kdy z celého výtěžku dražby soudní exekutor vypočítá odměnu dle § 6 odst. 1 Vyhlášky, teprve následně zohlední hoto- vé výdaje a po odečtení těchto nákladů exekuce navrhne výtěžek k rozdělení oprávněnému a dalším přihlášeným věřitelům. Odmě- na soudního exekutora je tak vypočtena z vymoženého plnění, z odměny exekutora i z hotových výdajů. V některých případech, kdy nebyla celá rozvrhovaná podstata vyčerpána, je odměna exe- kutorem vyčíslena i z přeplatku dražby, který má být vrácen povin- němu.

Zůstává však otázkou, jak řešit situaci, kdy zde sice vznikne pře- platek povinnému, avšak tento je vyplacen na základě exekučního příkazu příkázáním jiné peněžité pohledávky z titulu hyperochy jiným exekutorům, tedy de facto i přes výrok soudu v rozvrhovém usnesení o přeplatku povinnému, je celá částka vymožená draž- bou (případně větší část než dle rozvrhového usnesení) vyplacena věřitelům.

Výše uvedený postup výpočtu odměn exekutora je v rozporu s uve- deným ustanovením vyhlášky a ani argumentace odkazující na možnost účastníků podat námitku v tomto případě neobstojí.

Na nesprávný postup při vyčíslování odměny exekutora po dražbě nemovitostí už upozornil i odbor dohledu Ministerstva spravedl- nosti ČR, když vyzval Kontrolní komisi Exe- kutorské komory ČR ke sjednání nápravy. Odbor dohledu se nadále bude do budoucna zaměřovat i na kontrolu dodržování těchto postupů.

Pro získání relevantní částky základu pro určení odměny soudního exekutora bylo dovozeno vodítko použitelné ve všech případech, kdy rozdělovaná podstata bude zcela vyčerpána (při peněžitém plnění do částky 3.000.000,- Kč základu):

$$Z = \frac{RP - HV}{\text{koef. } 1,1785}$$

Z základ pro výpočet odměny exekutora (§ 5 odst. 3 Vyhlášky)
RP rozvrhovaná podstata
HV náhrada hotových výdajů + náhrada za ztrátu času + náhrada za doručení písemností (vše včetně DPH)
Koeficient 1,1785 je odvozen na předpokladu, že z rozvrhované podstaty je nutno uspokojit jak nárok exekutora (odměna 15% ze Z + 19% DPH + HV vč. DPH), tak věřitele povinného.

V případech, kdy $Z > 3.000.000,-$ Kč, je nutno koeficient upravit dle § 6 Vyhlášky; zůstane-li z rozvrhované podstaty hyperocha, je určení odměny záležitostí jednoduchého výpočtu dle § 5 odst. 3 Vyhlášky.

Za dodržení uvedeného principu by k nepřesnostem při vyčíslování odměny soudního exekutora již nemělo docházet.

S uvedenou problematikou souvisí i povinnost soudního exekutora rozhodnout o nákladech exekuce v příkazu k úhradě nákladů exekuce. V ust. § 88 e.ř. jsou stanoveny základní náležitosti příkazu k úhradě; není však uveden způsob, jak mají být náklady určeny, jak podrobně mají být specifikovány, zda postačí uvést jen celkovou částku nákladů či je nutné jednotlivé položky rozepsat.

Vydání příkaz k úhradě nákladů by měl být přezkoumatelný tak, aby účastníci, případně soud v námitkovém řízení, mohli posoudit odůvodněnost a správnost vyčíslených nákladů exekuce. V tomto smyslu rozhodl i Ústavní soud nálezem sp. zn. II. ÚS 336/05 tak, že příkaz k úhradě nákladů exekuce musí obstat v rámci přezkumu a ztotožňuje se tak i s výkladem vztahujícím se k ust. § 88 e.ř., že jednotlivé položky nákladů exekuce musí být popsány a odůvodněny, aby byla zajištěna transparentnost postupu exekutora a dovoditelnost souladu takového rozhodnutí se zákonem.

Z výše uvedeného tedy vyplývá způsob správného výpočtu odměny po dražbě nemovitosti povinného a současně povinnost exekutora takto stanovenou odměnu (a hotové výdaje) řádně vyčíslit a odůvodnit tak, aby nevznikaly další pochybnosti. Podle tzv. „střednědobé novely e.ř.“, která v době psaní tohoto článku čeká na publikaci ve Sbírce zákonů, bude soudní exekutor do budoucna již povinen odůvodnit jednotlivé náklady exekuce v příkazu k úhradě nákladů exekuce.

V souvislosti s prodejem nemovitosti a vyčíslením nákladů exekuce (potažmo odměny soudního exekutora) je nutné upozornit ještě na jednu situaci:

V mnohých případech řeší soudní exekutoři otázku, **jakým způsobem vyčíslit odměnu exekutora, když pohledávka vymáhaná v exekučním řízení byla zcela uspokojena při rozvrhu rozdělované podstaty získané prodejem nemovitostí v jiném exekučním řízení** nebo při výkonu rozhodnutí, zda má být za této situace považována za základ pro určení odměny exekutora částka, kterou byl oprávněný uspokojen v jiném řízení nebo mu přísluší pouze minimální odměna 3.000,- Kč plus 19% DPH, resp. odměna z jím vymoženého plnění. Tyto výkladové (aplikační) pochybnosti při určování nákladů exekuce taktéž vznikly odstraněním věty druhé § 5 odst. 1 Vyhlášky (definice vymoženého plnění).

K tomuto problému se vyjádřila Právní a legislativní komise EK ČR ve svém stanovisku, které tvoří přílohu č. 1 k zápisu z jednání 6. schůze prezidia EK ČR ze dne 13.5.2008, a to tak, že soudní exekutor **nemůže účtovat odměnu z plnění, které bylo vymoženo v jiném exekučním řízení či ve výkonu rozhodnutí**. Došlo by tak k situaci, kdy by povinný zaplatil odměnu dvakrát, jak exekutorovi, který vydražil nemovitost, tak i exekutorovi, který pohledávku zadlužníkem vymáhá v druhém exekučním řízení. Věřitel povinného přihlašuje pohledávku do dražby s předpokladem, že bude z výtěžku dražby uspokojena. Za této situace vznikne exekutorovi, který dražbu provádí, i nárok na odměnu z takto vymoženého plnění (ust. § 5 odst. 3 Vyhlášky). Pokud je pohledávka tohoto přihlášeného věřitele vymáhána v exekučním řízení u jiného exekutora, **tento může přihlásit své náklady v minimálním rozsahu, tedy 3.000,- Kč plus DPH a hotové výdaje**, pomineme-li některé soudy a jejich rozhodnutí, když k přihláškám pohledávky soudních exekutorů nepřihlíží s odůvodněním, že příkaz k úhradě nákladů exekuce není ve smyslu ust. § 274 o.s.ř. exekučním titulem a tudíž nemůže být předmětem přihlášky pohledávky ve smyslu ust. § 336f odst. 1 o.s.ř.

Pokud je následně pohledávka přihlášeného věřitele při rozvrhu podstaty uspokojena (ať už zcela nebo částečně) v dražbě prováděné jiným soudním exekutorem, v tomto rozsahu je oprávněný povinen po právní moci rozvrhu podat návrh na zastavení exekuce (dle ust. § 268 odst. 1 písm. c) o.s.ř.).

IV. Závěr

Závěrem doporučujeme jednotlivým soudním exekutorům, aby se ve svém rozhodování o odměně exekutora při prodeji nemovitých věcí v dražbě, potažmo přihlašování svých pohledávek na nákladech exekuce do jiného exekučního řízení, řídili výše uvedeným postupem a předešli tak případným negativním zjištěním kontrol prováděných Ministerstvem spravedlnosti ČR či samotnou Kontrolní komisí Exekutorské komory ČR.

Petra Eliášová,
exekutorská kandidátka JUDr. Karla Urbana, Exekutorský úřad
Brno-město

Jana Kalistová,
exekutorská kandidátka JUDr. Víta Novozámského,
Exekutorského úřadu Brno-město

Krátce k rozhodování exekučních soudů o paušální náhradě nákladů exekuce

Výši paušální náhrady hotových výdajů soudní exekutora, jež jsou nákladem exekuce, stanoví vyhl.č. 330/2001 Sb. v § 13 odst. 1. Paušální náhrada hotových výdajů byla zavedena novelou obsaženou ve vyhl.č. 291/2006 Sb., vyhláška nabyla účinnosti 1. 8. 2006. Novela byla vybavena přechodnými ustanoveními, jež stanovila, že se novelou řídí i exekuční řízení zahájená před její účinností. Nálezem Ústavního soudu č. 94/2007 Sb. byla přechodná ustanovení zrušena pro rozpor s principem právní jistoty. Ústavní soud ve svém nálezu odmítl, aby odměna soudního exekutora byla stanovena podle právní úpravy účinné v době, kdy exekutor neučinil žádný z právních úkonů směřujících k uspokojení vymáhané pohledávky. Zrušení ustanovení novely bylo provázeno apelem na Ministerstvo spravedlnosti, aby při tvorbě podzákonných předpisů, jež stanoví náhradu nákladů soudního exekutora, přihlédlo k podzákonným předpisům upravujícím náhradu nákladů advokátů a notářů.

I když se rozhodování Ústavního soudu netýkalo přímo náhrady hotových výdajů soudního exekutora, zrušení přechodných ustanovení logicky ovlivnilo rozhodování exekučních soudů o jejich náhradě.

V praxi exekučního úřadu se v souvislosti s rozhodováním o paušální náhradě hotových výdajů setkáváme se třemi typy rozhodnutí soudů:

Poprvé se soud při neexistenci přechodných ustanovení vrací při posuzování náhrady hotových výdajů do doby **zahájení exekučního řízení**. Bylo-li řízení zahájeno před 1.8.2006, paušální náhrada nepřizná a vyžaduje, aby soudní exekutor přesně hotové výdaje vyčísлил a prokázal. Druhý typ rozhodnutí přihlíží k době, kdy byly hotové výdaje vynaloženy. Pokud byly **náklady vynaloženy** před 1.8.2006, měl by je soudní exekutor přesně vymezit a vyčíslit. Za náklady vynaložené po účinnosti novely náleží exekutorovi paušální náhrada hotových výdajů, pokud nepřekročily částku 3.500,- Kč a není tedy třeba přistoupit k vyčíslení a prokázání nákladů.

Oba z výše uvedených typů rozhodování odkazují na nález Ústavního soudu. První z typů spatřuje princip právní jistoty v nerozpo-

rovatelnosti okamžiku, kdy bylo exekuční řízení zahájeno. Druhý typ vychází spíše z konstatování Ústavního soudu, že nelze připustit, aby byla aplikována právní úprava účinná v době, kdy nebyly úkony provedeny a zřejmě i z apelu Ústavního soudu k Ministerstvu spravedlnosti, aby při tvorbě podzákoných předpisů, jež stanoví náhradu nákladů soudního exekutora, přihlédlo k předpisům upravujícím náhradu nákladů advokátů a notářů. Při určení výše paušální náhrady advokátů musí být dle přechodných ustanovení vyhl. č. 177/1996 Sb. zohledněno, kdy byl úkon, za něj náleží paušální náhrada, proveden.

O posledním typu rozhodování lze říci, že vychází **ryze z právního stavu**, který tu je v době rozhodování o nákladech. Pokud v podzákoné normě neexistuje žádné přechodné ustanovení, je třeba při rozhodování vycházet z normy, která je prováděna. V daném případě je tedy potřebné vrátit se k exekučnímu řádu a zjistit, zda obsahuje přechodná ustanovení, jež by hodnotila, jaká znění právních předpisů mají být při rozhodování o nákladech použita. Přechod od podzákoného předpisu k zákonu vychází z toho, že podzákoný předpis nesmí zákonu odporovat, pouze jej provádět. Pokud ani exekuční řád prováděcí předpisy neobsahuje (nestanoví jinak), je nutno v souladu s ust. § 52 odst. 1 ex. řádu vycházet z ustanovení občanského soudního řádu (vztah normy obecné k normě zvláštní). Takto se soudce dostává k aplikaci přechodného ust. § 355 o.s.ř., jež stanoví, že občanský soudní řád (tedy i exekuční řád a jeho prováděcí předpisy) se ve znění účinném v době rozhodování užije i na řízení zahájené před touto účinností.

Vybrané typy rozhodování o paušální náhradě hotových výdajů soudního exekutora ponechávám záměrně bez dalšího komentáře. Dodávám jen, že zrušení přechodných ustanovení a různá rozhodování exekučních soudů nepřispívají při stanovení výše náhrady hotových výdajů ani k právní jistotě soudního exekutora. Vyčíslení hotových výdajů pro rozhodování soudu o nákladech exekuce lze doporučit všude tam, kde bylo řízení zahájeno před 1.8.2006. Zároveň však lze jako alternativní výrok závisející na právním posouzení soudu navrhnout náhradu paušální, když v exekučním řízení vznikaly hotové výdaje za prováděné úkony i po 1.8.2006.

Vladimíra Medková,
exekutorská koncipientka JUDr. Soňy Karasové,
Exekutorský úřad Liberec

Prodej obchodního majetku povinného v dražbě a DPH

I. Úvod

Otázka zjišťování a odvodu daně z přidané hodnoty při prodeji majetku povinného v dražbě v rámci nařízeného výkonu rozhodnutí je otázkou, která do dnešního dne nenalezla po všech stránkách uspokojivou odpověď. Velmi rozdílná praxe soudů rozhodujících ve věcech nařízených výkonů rozhodnutí je toho dokladem a je více než zřejmé, že zavedením institutu soudních exekutorů, resp. exekučních prodejí movitých a nemovitých věcí v rámci výkonu exekuce dle zákona č. 120/2001 Sb., se situace nezlepšila.

Tohoto problému si nemohl nevšimnout Nejvyšší soud ČR, který se v rámci své povinnosti sledovat pravomocná soudní rozhodnutí soudů v občanském soudním řízení (§ 14 odst. 3 zákona č. 6/2002 Sb.) a zajišťovat jednotné rozhodování těchto soudů, pokusil sjednotit postupy a vydal k předmětné problematice dne 11.6.2008 stanovisko sp. zn. **Cpjn 6/2007**, vyjadřující se právě k otázce **zjišťování a odvádění daně z přidané hodnoty soudem při prodeji obchodního majetku povinného v dražbě prováděné v rámci**

výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí a nemovitostí. Dle názoru autora se toto stanovisko vztahuje i na dražby prováděné v rámci exekuce prodejem movitých věcí a nemovitostí prováděných soudními exekutory (srov. ust. § 1 odst. 2 či § 52 a § 69 zákona č. 120/2001 Sb.) a není důvod uplatňovat zde rozdílné postupy. Podstatnější otázkou však zůstává, zda se jedná o postupy vhodné, správné či žádoucí. Snad není přehnaně odvážným názor, že zmíněné stanovisko Nejvyššího soudu možná sjednotilo postupy soudů (i soudních exekutorů) při rozhodování o předmětné problematice, v každém případě však do ní vneslo mnoho jiných nejasností a rozhodně nepřesvědčilo o samotné podstatě věci.

Při vědomí toho, že předmětná problematika je „tenkým ledem“, předpokládá autor (a vlastně i doufá), že tento příspěvek vyvolá určitou diskusi, která se bude týkat především věci samotné, tedy zda při prodeji obchodního majetku povinného v dražbě daň z přidané hodnoty vůbec zjišťovat a odvádět, resp. zda platná právní úprava a obsah stanoviska NS ČR jsou tou nejvhodnější úpravou.

II. O čem tedy stanovisko NS ČR ze dne 11.6.2008 sp.zn. Cpjn 6/2007 hovoří ...?

Nejvyšší soud došel k závěru, že soudy postupují rozdílně při zjišťování a odvádění daně z přidané hodnoty, byl-li nařízen výkon rozhodnutí **prodejem movitých věcí a nemovitostí, patřících do obchodního majetku povinného, který je plátcem daně z přidané hodnoty.**

Vzhledem k tomu zaujalo příslušné kolegium stanovisko sjednocující rozhodování soudů v těchto věcech.

Stanovisko se tedy týká:

- povinných, kteří jsou plátcem daně z přidané hodnoty
- movitých či nemovitých věcí, které tvoří součást obchodního majetku povinného
- dražeb těchto věcí v rámci výkonu rozhodnutí (exekuce)

Zákon o dani z přidané hodnoty (č. 235/2004 Sb. v platném znění) považuje za **předmět daně** mimo jiné i dodání zboží nebo převod nemovitosti anebo **přechod nemovitosti v dražbě za úplatu osobou povinnou k dani** v rámci uskutečňování ekonomické činnosti, s místem plnění v tuzemsku (§ 2 odst. 1 písm. a) ZDPH).

Zdanitelným plněním je kromě jiného i dodání zboží včetně **prodeje movitých věcí nebo převod nemovitosti při převodu vlastnického práva k majetku za úplatu na základě rozhodnutí státního orgánu** (§ 13 odst. 3 písm. a) ZDPH). Vzhledem k ust. § 1 zákona č. 120/2001 Sb. je dle již prezentovaného názoru autora nutné za státní orgán považovat i soudního exekutora, vykonává-li exekuční činnost, resp. (v uvedené souvislosti) provádí exekuci prodejem movitých nebo nemovitých věcí. K dani z přidané hodnoty jsou povinny fyzické i právnické osoby, které samostatně uskutečňují ekonomické činnosti, není-li stanoveno jinak (§ 5 odst. 1 věta první ZDPH).

Z výše uvedeného vyplývá, že **byl-li vydražitel v dražbě udělen příklep a nabyli-li tento vydražitel vlastnické právo k vydraženým věcem** (u movitých věcí současným okamžitým doplacením nejvyššího podání, u nemovitostí nabytím právní moci usnesení příklepu a doplacením nejvyššího podání), **došlo z pohledu zákona o dani z přidané hodnoty k uskutečnění zdanitelného plnění**, nebo-li k převodu vlastnického práva za úplatu na základě rozhodnutí soudu (exekutora) jakožto státního orgánu. **Dražba movitých věcí a nemovitostí je tedy zdanitelným plněním dle § 13 odst. 3 písm. a) ZDPH.** Patřily-li vydražené věci do obchodního majetku (srov. § 4 odst. 3 písm. c) ZDPH) povinného, který je plátcem daně z přidané hodnoty, podléhá uvedený prodej věcí v dražbě výběru daně z přidané hodnoty.

III. Co to znamená v praxi...?

Dle bodu II. Stanoviska NS ČR daň z přidané hodnoty z prodeje obchodního majetku povinného zajišťuje a na osobní daňový účet povinného vedený u místně příslušného správce daně odvádí soud (exekutor), který provedl nařízený výkon rozhodnutí (exekuci) prodejem movitých věcí nebo nemovitostí.

S odkazem na další ustanovení zákona č. 235/2004 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty je tedy subjekt (soud či exekutor), který provedl dražbu povinen zajistit a odvést daň z přidané hodnoty, jakož i oznámit správci daně uskutečnění a výši zdanitelného plnění. Vybraná daň z přidané hodnoty se poukazuje na daňový účet povinného, vedený u místně příslušného správce daně.

Správný postup je následující :

- 1) Soud (exekutor) je povinen se vždy zabývat tím, zda povinný je **plátcem daně z přidané hodnoty**, zda movité věci nebo nemovitosti, které mají být prodány v dražbě, **jsou součástí obchodního majetku povinného**, jaká **sazba daně** bude při prodeji těchto věcí uplatněna a který **správce daně** vede osobní účet povinného.
- 2) Patří-li prodávaná movitá věc nebo nemovitost do obchodního majetku povinného, který je plátcem daně z přidané hodnoty, určí soud (exekutor) nejnižší podání pro dražbu z odhadní nebo úředně stanovené ceny movité věci nebo výsledné ceny nemovitosti, k níž **připočte částku odpovídající dani z přidané hodnoty** (v nejnižším podání, za které byl udělen příklep je pak obsažena daň z přidané hodnoty).
- 3) Částka daně z přidané hodnoty nepatří do rozdělované podstaty a soud (exekutor) ji odvede na osobní daňový účet povinného jakmile bylo nejvyšší podání zaplacené. Současně oznámí správci daně uskutečnění a výši zdanitelného plnění ve lhůtě pro podání daňového přiznání za zdaňovací období, ve kterém se uskutečnil prodej obchodního majetku plátce (§108 odst. 3 ZDPH).
- 4) Po nabytí vlastnictví vydražitelem vystaví soud (exekutor) tomuto vydražiteli **daňový doklad** se zákonem předepsanými náležitostmi s tím, že jako obchodní firmu plátce, který uskutečňuje zdanitelné plnění, uvede **povinného**, neboť ten nadále zůstává subjektem daňové povinnosti (na základě tohoto dokladu si samozřejmě může vydražitel uplatnit nárok na odpočet daně, má-li na to nárok).

Je zcela zřejmé, že výše uvedený procesní postup vyvolává mnoho otázek a komplikuje soudní (vykonávací) řízení tak, že mnohdy již tak dlouhé lhůty pro pravomocné skončení prodeje především nemovitého majetku se stanou ještě nepřijatelnějšími. Ani argument poměrné výjimečnosti

zvláště u prodeje nemovitostí zde neobstojí. Zásadní otázkou proto zůstává důvod, resp. záměr či motivace (především) zákonodárce takovým způsobem upravit otázku DPH při výkonu rozhodnutí. Byl-li tou motivací státní rozpočet, byla by jistě zajímavým číslem částka, která tímto způsobem do rozpočtu ročně „přiteče“.

„Zjišťovací“ povinnost (viz výše ad 1) je v případě soudů spíše otázkou ekonomickou, možná personální, ovšem v případě soudních exekutorů již může přinášet řadu problematických situací. O vztahu soudních exekutorů a Finančních úřadů, resp. o obsahu součinnosti povinnosti je odborná, především exekutorská veřejnost dostatečně informována. Ani u soudních exekutorů však není tato povinnost otázkou zcela zásadního významu, je však pouhým počátkem otázek zásadnějších.

Těmi je dle názoru autora především otázka ceny (viz výše ad 2) nebo povinnosti vydávat jménem povinného daňový doklad (ad 4). Např. podle § 336 odst. 1 o.s.ř. po právní moci usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí (nebo exekuce) soud (soudní exekutor) ustanoví znalce, kterému uloží, aby ocenil nemovitost a její příslušenství a aby ocenil jednotlivá práva a závady s nemovitostí spojené. Nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje se při oceňování podle zvláštního předpisu. Tím je zákon č. 151/1997 Sb., zákon o oceňování majetku, konkrétně ust. § 2 odst. 1, dle kterého se oceňuje obvyklou cenou, když obvyklou cenou se pro účely tohoto zákona rozumí cena, která by byla dosažena při prodejích stejného, popřípadě obdobného majetku nebo při poskytování stejné nebo obdobné služby v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění. Přitom se zvažují všechny okolnosti, které mají na cenu vliv, avšak do její výše se nepromítají vlivy mimořádných okolností trhu, osobních poměrů prodávajícího nebo kupujícího ani vliv zvláštní obliby. Zcela v rozporu s principem stanovení ceny pro potřeby prodeje nemovitostí (a tím i nejnižšího podání) je pak její navýšení o částku, vyjadřující příslušnou daň z přidané hodnoty. Obvyklá cena, tedy cena v místě a čase srovnatelná, je zatížena další, mnohdy nemalou částkou, která zásadně mění její výši. Přestože dvoutřetinový podíl ceny, představující nejnižší podání, částečně „pojme“ ono navýšení o DPH, dochází zde k tomu, že nemovitost je nabízena v rozporu s ustanoveními občanského soudního řádu za nikoliv dvě třetiny obvyklé ceny nemovitosti (vyjadřující alespoň přibližně její v místě a čase tržní cenu), ale dvě třetiny obvyklé ceny **zvýšené o DPH**, tedy ceny vyšší než je v místě a čase ta tržní.

Zásadní otázkou rovněž zůstává postavení soudu, ale spíše soudního exekutora jako osoby povinné přiznat a zaplatit daň v daňovém řízení. Je zcela pravděpodobné, že vzhledem k povaze nuceného prodeje majetku bude stát soud či soudní exekutor před mnoha problémy, způsobujícími možné chybné zpracování podkladů (nedodání relevantních podkladů účastníky řízení či třetími osobami, objektivní překážky zjištění těchto podkladů) či různé časové prodlevy a následně nesplnění povinností v zákonných lhůtách. V této souvislosti není zcela zřejmé zda a jaké sankce proti nim budou směřovat, případně jaké další daňové dopady na ně mohou mít.

IV. Závěr

Z výše uvedeného je zřejmé, že vztah autora k problematice zjišťování a odvodu DPH při prodeji majetku povinného v dražbě je veskrze negativní. Postup nastíněný Nejvyšším soudem ČR ve stanovisku je procesně složitý, zatěžující ekonomicky či personálně a to vše při absenci přesvědčujících pozitivních dopadů, ať již na státní rozpočet nebo samotné účastníky řízení či vydražitele. Je však současně velmi pravděpodobné, že toto stanovisko bude v rozhodovací činnosti soudů respektováno a rády na něj budou odkazovat i příslušné finanční úřady. Vzhledem k tomu, že nejsou k dispozici relevantní přehledy dokládající četnost případů, kterých se problematika týká, či případných sporů ohledně této problematiky řešených, nelze objektivně hodnotit praktické dopady stanoviska, nicméně jeho existenci je nutné pečlivě vnímat.

Exekutorské praxi lze za současného stavu pouze doporučit dodržování výše nastíněného postupu, a to při zachování náležité pečlivosti při zjišťování relevantních podkladů. Postup zcela jednoznačně vede k stanoviskem předvídanému výsledku, neřeší však množství detailů, které se v průběhu řízení mohou měnit na věci zcela zásadní. De lege ferenda není způsob zjišťování a odvodu DPH při prodeji obchodního majetku povinného v dražbě tím nejšťastnějším řešením, nepřináší zcela jednoznačný profit a není zde dle názoru autora důvod jej v budoucnu neopustit. Bohužel – v budoucnu

Pavel Tintěra, exekutorský koncipient JUDr. Hany Šajnerové
Exekutorský úřad Rakovník

Ke zrušení Komory již není důvod ...

rozhovor
s JUDr. Jiřím Pospíšilem,
bývalým ministrem spravedlnosti
a poslancem Parlamentu ČR

zdroj: archiv redakce

Hovoříme spolu na konci prázdnin, v době, kdy už se naplno rozjela předvolební kampaň, čím teď pracovně „žijete“, výhradně kampaní?

Musím říct, že teď opravdu žiji plně kampaní, v tuto chvíli objíždím Plzeňský kraj, navštěvuji různé kulturní a sportovní akce, setkávám se s komunálními politiky, s občany, zjišťuji, jaké mají reálné problémy a jak jim mohu z pozice poslance pomoci. To znamená, že také trochu doháním svou poslaneckou činnost, kterou jsem v době svého působení na ministerstvu moc nestíhal.

Tzv. „justiční“ témata jsou pro Vás v těchto dnech tabu?

Je pravda, že justiční témata v těchto měsících příliš nesleduji. Nicméně, příznám se, že některé kroky na Ministerstvu spravedlnosti vnímám relativně citlivě, i proto se v tuto chvíli věnuji raději svému kraji, než těmto tématům.

Stihl jste vůbec nějakou dovolenou?

Dovolená byla krátká, v červenci jsem jako každý rok odjel na pár dní do Itálie, jinak jsem pracoval na přípravě volební kampaně. Od srpna se již kampani věnuji naplno, ale protože po Plzeňském kraji jezdím rád a je příjemné počasí, tak i to je pro mě jistá forma dovolené. Je to taková polopracovní dovolená, kdy se potkávám se zajímavými lidmi, trochu agituji a na druhou stranu si to také užívám.

Vraťme se ale k Vašemu ministerskému působení, co zpětně, s odstupem několika měsíců, vnímáte jako svůj úspěch? A naopak, je něco, o čem si myslíte, že se nepovedlo podle Vašich představ?

Myslím si, že za to téměř tříleté období se v oblasti justice, zvláště v oblasti legislativy, podařilo zrealizovat plno změn. Tady chci podtrhnout zejména přijetí novely trestního zákoníku, což je samozřejmě historický průlom, který přináší jak obsahové, tak symbolické změny. Česká republika má moderní trestní zákoník, nebude již používat ten starý, komunistický. To je asi taková nejviditelnější změna za období mého působení na Ministerstvu spravedlnosti, kdy bylo přijato přes 60 různých novel jak zákonů, tak podzákoných právních předpisů. Nemohu tu jmenovat všechny, ale jsem například spokojen i s tím, že byla přijata tzv. střední novela exekučního řádu, která zprěsňuje některá pravidla v rámci exekučního řízení, i to považuji za hodně důležité. Za klíčové považuji také to, že se podařilo nastartovat projekt e-justice, který je sice na úplném počátku, ale je to mimořádně důležitý posun. Většina zemí EU, těch starých zemí EU, má justiční systém elektronizovaný a tím je mnohem efektivnější než systém v ČR. Ptáte-li se na neúspěch, tak to souvisí s tím, co právě říkám. Bohužel jsme neměli dostatek času a peněz na to, abychom projekt e-justice dokončili, dotáhli do finální fáze, a to do zavedení elektronického soudního spisu. To bude tedy na příštích administrativách, aby získaly přisun peněz a aby pokračovaly v elektronizaci české justice. To je klíčový krok, který musíme zrealizovat pokud chceme, aby ten systém byl efektivní, rychlý, ne až tak nákladný a hlavně komfortní vůči občanovi.

„Exekutorská komora být může, ale i nemusí.“ „Byl bych pro zrušení Exekutorské komory.“ To jsou Vaše slova a současně titulky novinových článků z přelomu března a dubna letošního roku. Jak v tomto kontextu hodnotíte současné vedení Exekutorské komory, jeho kroky (nevím, zda jste například zaznamenal projekt bezplatných poraden) a vůbec celkovou situaci v EK?

Já bych chtěl nejprve říci, a to zdůrazňuji, že považuji zřízení exekutorů jako takových za mimořádně důležitý krok pro vymahatelnost práva v ČR. To znamená, já jsem si vědom důležitosti tohoto typu právní profese, bez ní by vymahatelnost práva v ČR nemohla fungovat. To tedy předestírám dopředu, protože ten konflikt, který vypukl na jaře mezi Exekutorskou komorou a Ministerstvem spravedlnosti, nebyl o tom, zda má či nemá exekutorství v ČR být vykonáváno. Problém byl v tom, že Komora neplnila některé své povinnosti, že uvnitř samotné Komory docházelo k velkým mocenským sporům, že neplatilo to, co se dohodlo mezi členy prezidia a ministerstvem, a na to stát musel nějakým způsobem reagovat. Někteří členové vedení Komory měli pocit, že stát vůči nim v zásadě nemůže zasahovat, že jsou jaksi zcela nezávislí na státní moci, což není pravda. Zrušení Komory bych tedy vnímal jako věc krajní, to znamená ve chvíli, kdy by se ukázalo, že exekutoři nejsou schopni sami sebe spravovat a být partnerem vůči státu. Nejsem tedy příznivcem zrušení Komory.

Ptáte-li se mě na situaci nyní, já se domnívám, že se ta situace uklidnila, že současné vedení je partnerem vůči státu, komunikuje s ním a není tedy důvod v tuto chvíli o zrušení Exekutorské komory vůbec uvažovat. Mám pocit, že již nedochází ke sporům ve vedení Komory, že nastal klid uvnitř Komory samotné, a to je obrovský posun, alespoň tak to tedy já cítím z vnějšku. Jsem rád, že s novým vedením, např. s JUDr. Tvrdkovou, jsme se bavili velmi

věcně o tom, jak má vypadat střední novela exekutorského řádu. Tady vidím korektní posun, já to beru jako věcnou diskusi nad problémy práva, které upravuje exekutorství v ČR, nejen jako snahu za každou cenu lobovat za tu úpravu, která bude pro exekutorská, protože taková úprava neměla šanci projít v Parlamentu. Jsem rád, že si vedení Komory uvědomilo, že je lepší korektní, neutrální úprava, která vyhovuje v zásadě všem, než úprava, která by byla protisexekutorská. Současně musím říct, že jsem velmi rád, že exekutoři přišli s projektem bezplatných právních poraden. Myslím si, že to je velmi důležité zaprvé pro samotný reálný obsah, že pomohou občanům, kteří se dostanou do problémů, ale i proto, že se tím samozřejmě zlepšuje mediální obraz toho stavu. Takže to já vítám a počkám si, jak se ten projekt rozběhne, ale už jen tu samotnou myšlenku považuji za velmi dobrou.

Jste stále přesvědčen o tom, že přijetí sankční novely exekučního řádu bylo nezbytné?

Jsem přesvědčen, že ve své době to bylo nezbytností. Ve své době, kdy vedení Komory nebylo schopno s ministerstvem komunikovat, porušovalo sliby vůči ministerstvu, neplnilo zákonné povinnosti nebo nechťelo spustit evidenci exekucí, tak samozřejmě to bylo nutností. Někteří exekutoři, zvláště ve vedení Komory, měli pocit, že stát nemusí absolutně respektovat, že jsou exekutory a kdo je víc..., a to byl zkrátka velmi nebezpečný trend, na který kdyby stát nereagoval, tak věřte, že by jeho důsledkem s určitým odstupem času bylo právě zrušení Komory. Takže podle mého názoru sankční novela a určité zklidnění situace přispěly k tomu, že sama Komora je zachovaná, že exekutorství zůstane v té podobě, jaké je a naopak, že se můžeme bavit o tom, jak třeba některé soudní exekuce ještě přenést právě na soukromé exekutory.

Vím, že nemáte rád otázky, které začínají na: „kdyby“, ale přesto... Stanete-li se po volbách opět ministrem spravedlnosti, o co se budete především zasazovat?

Přesně jste to řekla, já nemám rád otázky začínající na: „kdyby“, protože kdo ví, co bude po volbách, já beru politiku jako náhodnou realitu, ve které se jen těžko dá něco předvídat a předjímat. Nicméně, pokud bych dostal příležitost, tak bych rád pokračoval v reformních krocích, považuji za klíčové dokončení kodifikace soukromého práva to znamená nový občanský zákoník, nový obchodní zákoník to považuji za klíčové. Stejně tak považuji za důležité dokončení projektu e-justice. Stát musí jasně říci, jestli chce reformovat veřejný sektor, veřejnou správu a justici a uvolnit peníze na projekt e-justice. Myslím si, že je to potřebné i v době ekonomických problémů, protože to je o inovaci systému. Takové věci jako je automatický prepis mluveného slova, elektronický soudní spis, posilování projektu jako je elektronická úřední deska, e-podatelná, to jsou všechno věci, které jsou nezbytné. Dále bych se chtěl věnovat vězeňství, které samozřejmě je u nás problémem, přičemž do budoucna bude třeba řešit vězeňství i ve vztahu k alternativním trestům, to znamená bude třeba nastartovat projekt domácího vězení, se kterým počítá nový trestní zákoník. Tak to jsou tři náhodné projekty, nicméně obecně mohu říci, že kdybych se stal ministrem, chtěl bych pokračovat v reformních krocích, které jsem zahájil a rozběhl, a které v této době, bohužel, spíše stagnují nebo jsou pozměňovány.

Kam by podle Vás měla směřovat česká justice už jste naznačil, kam by se měl v tomto kontextu ubírat vývoj soudních exekucí?

Já jsem přesvědčen, že do budoucna by se měla oblast soudních exekucí spíše zmenšovat, a že by se dlouhodobě měl posilovat význam soukromých exekutorů v této oblasti.

Dovolím si na závěr stručnou otázku: exekutory by jistě zajímalo i to, zda se zúčastníte diskusního fóra v Třešti, případně dalších akcí Exekutorské komory, kde by s Vámi mohli diskutovat o aktuálních problémech, které je tíží?

Já se žádné diskusi nevyhýbám, takže pokud mě někdo pozve a budu-li mít aspoň trošku času, tak se samozřejmě takových setkání rád zúčastním.

Tak se budeme těšit. Děkuji za rozhovor.

Monika Zajícová, tisková mluvčí Exekutorské komory ČR.

Zarazil mě počet kárných řízení proti exekutorům...

(JUDr. Josef Baxa, předseda Nejvyššího správního soudu, v rozhovoru s JUDr. Janou Tvrdkovou, prezidentkou EK ČR)

zdroj: archiv redakce

Nejvyšší správní soud převzal dle zákona č. 183/2009 Sb., tedy řečené sankční novely exekučního řádu, rozhodování v kárných věcech soudních exekutorů; dne 13.7.2009 mu byla Exekutorskou komorou předána spisová dokumentace k 65 neukončeným kárným řízením, z toho 36 kárných žalob bylo podáno v letošním roce, jejich předmětem jsou většinou průtahy v exekučním řízení, když nepočítáme 12 kárných žalob na členy BKP. Soudních exekutorů je

124, za dobu jejich působení byly nařízeny téměř 2 miliony exekucí; soudní exekutoři mají za to, že jejich kárná provinění nejsou nijak fatálně častá.

Vážený pane předsedo, lze nějak srovnatelně porovnat počty kárných řízení vedených proti soudcům, státním zástupcům a soudním exekutorům?

Kárných řízení proti soudcům a státním zástupcům je nesrovnatelně méně. Počty se pohybují ročně v jednotkách procent z celového sboru soudců či státních zástupců. Zarazilo mě zejména, že počet kárných řízení proti exekutorům za dobu existence Exekutorské komory podstatně převyšuje počet exekutorů (tuším, že jde o téměř 170 žalob), z nichž prakticky třetina není dosud dokončena a převzal ji nyní Nejvyšší správní soud. Přičítám to nedostatečně vykonávanému dohledu ze strany Ministerstva spravedlnosti a minulých orgánů EK.

Jak dlouho přibližně trvá Nejvyššímu správnímu soudu vyřízení kárného řízení vedeného proti soudcům a státním zástupcům?

Nedá se to říci přesně ani v průměru jako u jiných našich agend, neboť jde o nové věci, odhaduji to na několik málo měsíců.

Zaznamenali jsme Vaše vyjádření, že v souvislosti s převzetím rozhodování v kárných věcech soudních exekutorů dle zákona č. 183/2009 Sb. Nejvyšší správní soud podá Ústavní stížnost a do doby rozhodnutí Ústavního soudu všechna kárná řízení týkající se soudních exekutorů přeruší.

Skutečně tak bude Nejvyšší správní soud postupovat?

Jsem informován předsedkyněmi obou kárných senátů, které převzaly oněch 65 neskončených věcí od Exekutorské komory, že se tak senáty chystají v nejbližší době postupovat.

V kárných řízeních zahájených do dne účinnosti střední novely exekučního řádu (účinnost se předpokládá od 1.10.2009) budou rozhodovat kárné senáty složené dle § 4 odst. 1 zák. č. 7/2002 Sb., z předsedy senátu, kterým je soudce Nejvyššího správního soudu, dalších 2 soudců a tří přísedících, mezi nimiž musí být vždy jeden státní zástupce, 1 advokát a 1 osoba vykonávající jiné právnické povolání. V řízeních zahájených po tomto datu budou dle budoucího § 4b zák. č. 7/2002 Sb. rozhodovat senáty složené ze dvou soudců a 4 přísedících, z nichž 2 jsou soudní exekutoři. Rozhodnutí kárného senátu jsou konečná, řízení je jednostupňové.

Jak se Nejvyšší správní soud staví k této své nové rozhodovací pravomoci a odpovědnosti. Bude si v těch řízeních, v jejichž senátech nejsou zastoupeni soudní exekutoři, např. vyžadovat vyjádření Exekutorské komory nebo brát v úvahu dosud vydaná rozhodnutí kárných senátů Exekutorské komory v obdobných případech? Je vůbec potřeba nějak zohledňovat rozdílné složení kárných senátů do 30.9.2009 a po 1.10.2009?

Jako předseda soudu jsem povinen učinit podobné kroky jako zhruba před rokem, kdy se ustanovovaly kárné senáty ve věcech soudců a státních zástupců, tzn. vyzvat příslušná nominační místa, aby navrhla kandidáty do seznamů, z nichž se bude pak losovat kárný senát, ověřit splnění zákonných předpokladů u navržených, vylosovat tyto senáty, přijmout jejich slib, atd. Jde o proces, který musí být dokončen do pěti měsíců od účinnosti zákona, tj. do 1.3.2010.

Co bude kárný senát požadovat v konkrétních řízeních, není otázka pro mě, nýbrž pouze pro tento senát, až bude ustaven.

Představujeme tajemníka a mluvčí EK ČR ve vzájemném rozhovoru

Mgr. Petr Ustohal, tajemník Exekutorské komory ČR

zdroj: archiv redakce

Co Vás, Petře, přivedlo do současné pozice tajemníka Exekutorské komory?

Především snaha zkusit něco nového – na svém předchozím místě jsem působil 12 let, a ačkoliv se má práce v průběhu let dílčě měnila, celkově jsem upadl do jistého stereotypu. Říká se, že člověk by měl po 10ti letech měnit práci, aby jeho život neztratil dynamiku, aby bral práci ne jako nutné zlo, nýbrž jako normální součást života. Z tohoto pohledu práce pro Exekutorskou komoru splnila přesně to, co jsem od ní očekával – je to velmi živá, velmi aktivní činnost, která každý den přináší něco nového a zajímavého.

Jak po dvou měsících svého fungování hodnotíte chod Komory?

Několik měsíců před mým nástupem Komora fungovala bez tajemníka. Tento stav nebyl zcela ideální – chyběl zde prostě jeden pár rukou, navíc to byl zrovna pár, na kterém leží většina organizačních činností Komory. Hned první týden jsem zjistil, že když na Komoře otevřu kteroukoliv skříň, vypadne nějaký ten kostlivec

zdroj: archiv redakce

z doby minulé. Takže první měsíce na Komoře trávím vyťahováním a likvidováním těchto restů z minula – souběžně se snažíme pokrýt standardní komorové činnosti, a to tak, aby nedocházelo k dřívě tak typickým průtahům.

35 let, svobodný, bezdětný, nicméně šťastně zadaný. V roce 1997 ukončil studium na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně a až do dubna letošního roku pracoval jako komerční právník. V květnu se zúčastnil výběrového řízení na pozici tajemníka Komory a od června už v této roli „jede na plné obrátky“.

Co chcete na fungování Komory změnit a kde vidíte v tomto smyslu své hlavní úkoly?

Rád bych z Komory vytvořil pružně a rychle fungující organismus. Z mého pohledu je řada postupů zbytečně zformalizována – zde chci ve spolupráci s prezídiem zjednodušit vše, co se zjednodušit dá. Komora je tu pro soudní exekutory a nikoliv pro ztěžování jejich situace. Rád bych vytvořil stav, kdy bude možné s Komorou

aktivně komunikovat jako se spolehlivým partnerem.

Mým hlavním úkolem je především nasát atmosféru Komory a naučit se základní postupy nezbytné pro chod našeho „úřadu“, a to tak, aby vše běželo bez sebemenších problémů. Situaci mám zkomplikovanou skutečností, že jsem přišel zvenčí a nemám partnera, od kterého bych převzal zkušenosti s touto prací, ale domnívám se, že s pomocí členů prezidia a dalších soudních exekutorů, kteří nám v současné době pomáhají, vše zvládneme.

Je něco, co Vás za ty dva měsíce zaskočilo či překvapilo?

Zaskočí mne máloco, nicméně mile mne překvapila ochota mnoha soudních exekutorů, exekutorských kandidátů a koncipientů zapojit se do komorového života a pomáhat s chodem Komory, jejích poradních orgánů, bezplatných poraden apod. Dělají to ve svém volném čase a bez nároku na odměnu, což považuji za hodné obdivu. Budu doufat, že jim všem elán vydrží i do budoucna.

Mluvíme spolu ale jen o Vaší práci, najdete si také čas na nějaké mimopracovní aktivity?

Marně tápu, kdy jsem nějakou mimopracovní aktivitu zažil. Je ale pravdou, že jsem blázen do Nordic walkingu. Jak jen to jde beru hůlky a vyrazím na výšlap. Beru to jako relax a současně jako nezbytnou součást svého života - nerad bych časem skončil jako

úředník s bolavými zády. Na konci srpna se chystám na první letošní dovolenou; mám naplánované pěší putování po Korsice a už se nemůžu dočkat. A také rád vařím, ještě raději si o jídle povídám a nejraději samozřejmě jím. Jsem typ člověka, kterého by Vladimír Menšík popsal slovy ... "Buďte jí, nebo o jídle mluvte, nebo alespoň na žrádlo myslte" :-)

Děkuji za rozhovor,
Monika Zajícová, tisková mluvčí Exekutorské komory ČR.

Monika Zajícová tisková mluvčí Exekutorské komory ČR

Jméno Monika Zajícová mají mnozí spojené především s televizním zpravodajstvím – můžete nám říct něco bližšího o Vaší práci pro televizní stanice Nova a Prima? A kudy sem vedly Vaše profesní kroky?

zdroj: archiv redakce

Ve zkratce řečeno: je to zhruba 15 let, co jsem se (po třech letech studia na Lékařské fakultě UK) rozhodla, že nebudu obětavá paní doktorka, ale dravá novinářka. Za tu dobu jsem vystřídala řadu rozhlasových a televizních redakcí, komerčních i veřejnoprávních médií. Posledních deset let mého života patřilo prakticky už jen televizi. Televizní zpravodajství je práce pestrá a opojná a neřikám, že se mi po těch letech odchází snadno. Mám ale za to, že jsem si vyzkoušela vše, co jsem chtěla (a snad i nechtěla), a tak je na čase jít zase dál...

Nicméně v obou televizních stanicích jsem působila v pozici reportérky, na jejíž bedra padaly převážně reportáže týkající se domácího politického života. Většina mých příspěvků zkrátka začínala a nebo končila v onom trojúhelníku: Parlament-Vláda-Hrad. Zajímalí lidé, vzrušující atmosféra, ale také hodiny čekání na respondenty nebo na ten „nejlepší záběr“, a to za každého počasí. I to je novinářská práce...

Pracovala jste, mimo jiné, i na reportážích, které sledovaly velmi přísně práci a postupy exekutorů. Nyní budete naopak prvním obranným valem právě exekutorského stavu. Co Vás vedlo k této změně? A co očekáváte od svého působení na postu tiskové mluvčí.

Vidíte, možná podvědomě používáte výraz „obránný val“. Setkávám se s tím velmi často. Já si ale myslím, že s novináři lze vycházet i bez války, že není třeba budovat zákopy, ale naopak je bourat. Je potřeba s nimi komunikovat a jejich prostřednictvím i s veřejností, neopouzdřovat se. Trpělivě a donekonečna vysvětlovat, že exekutorský stav tu má své opodstatnění a že to není banda zbojníků loupežníků – i to bude moje práce. Je mi samozřejmě jasné, že to rozhodně nebude jednoduché, máme proti sobě často silné lidské příběhy, emoce..., a to je v médiích dobře prodejný artikl.

Od roku 1999 až do srpna 2009 působila jako reportérka televizního zpravodajství (Tv Prima, Tv Nova) se zaměřením na politické dění. Od 1. 9. 2009 je novou mluvčí Exekutorské komory ČR. Kontakt: tel. č.: 724 224 640, e-mail: mluvci@ekcr.cz.

Proč jste se rozhodla jít právě k exekutorům, nebojíte se, že Vás budou Vaší známi házet do jednoho pytle s těmi hroznými, neoblíbenými exekutory ...?

Na první otázku odpovím stručně: je to výzva a já mám výzvy ráda. A svým příchodem na Komoru jsem se přeci dobrovolně rozhodla „patřit do jednoho pytle s těmi hroznými, neoblíbenými exekutory“, neumím si tuto práci představit bez toho, že bych „nenosila vaše tričko“. A ještě jedna věc: bylo by normální, kdyby exekutoři byli oblíbení? V tomto smyslu změnu nečekám, chtěla bych ale přispět k tomu, aby byli respektováni.

Co ráda děláte ve volném čase?

Zkuste tuto otázku položit u nás doma. Jestli totiž něco mistrně ovládám, tak to je naplánovat „volný čas“ do poslední vteřiny, a to i všem kolem sebe. Všim, co by se mohlo, mělo, co se musí a nebo, co se asi tak očekává. Problém je, že jsem nenapravitelný časový optimista a den o 48 hodinách by na vše nestačil. Výsledek? Všichni se zase těší na další pracovní den...

Co Vám vadí, případně, co přímo nesnášíte?

Když potřebuji doma něco „neodkladně“ vyřešit a v televizi jde fotbal...

Při své práci jste byla často v pozici tazatele. Jaké je to být na druhé straně mikrofonu?

Příšerné... V duchu se omlouvám všem svým respondentům.

Děkuji za rozhovor,
Petr Ustohal, tajemník Exekutorské komory ČR

V této části Komorních listů se chceme věnovat soudním rozhodnutím,

kteřá vzešla z exekuční činnosti, a která se tak mohou stát vodítkem pro činnost exekutorských úřadů, ať již z hlediska kvality použité právní argumentace nebo autority subjektu, který citované rozhodnutí vydal. Zveřejněna zde bude také judikatura týkající se soudního výkonu rozhodnutí, která je pro aplikační činnost soudního exekutora stále aktuální. Rádi bychom zde reagovali na články zveřejněné v aktuálním čísle časopisu, jak je tomu zde v případě stanovení odměny soudního exekutora, a obohatili je tak o praktickou aplikační část vzešlou z konkrétní činnosti soudů a zároveň tímto rozšířili studijní předpoklady časopisu.

Odůvodnění nákladů exekuce v příkazu k úhradě nákladů exekuce

Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 336/05:

V samotném příkazu k úhradě nákladů exekuce musí být jednotlivé položky nákladů popsány a jejich názvy by měly pokud možno kopírovat položky uvedené demonstrativním výčtem v § 13 odst. 1 vyhlášky č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem. Veškeré hotové výdaje přitom musí být ve spise soudního exekutora doloženy fakturami a stvrzenkami či jinými doklady, a pokud to není možné úředními záznamy.

Základ pro určení odměny exekutora

Ze stanoviska Právní a legislativní komise:

Základem odměny exekutora za provedení exekuce ukládající zaplacení peněžité částky je každé plnění ke splnění povinnosti oprávněnému, tedy vyjma pohledávky uvedené v usnesení o nařízení exekuce i k úhradě nákladů oprávněného, které jsou exekutorem stanoveny v příkazu k úhradě nákladů exekuce. Bylo by však v rozporu s účelem zákona, posláním exekutora, jakož i logickými a matematickými zákonitostmi, aby si exekutor počítal

odměnu z vlastních vymožených nákladů, natož pak z vlastní odměny. Na základě výše uvedeného tedy dle stanoviska právní a legislativní komise vyplývá, že základem odměny exekutora je každé vymožené plnění, vyjma plnění, které je určeno ke hrazení nákladů exekuce. **Základem odměny exekutora za vymožení peněžité částky je každé vymožené plnění, vyjma plnění k úhradě nákladů exekuce dle § 87 odst. 1 EŘ.**

Z odůvodnění nálezu Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2934/08:

Stěžovatelka v projednávané věci napadá výklad ustanovení čl. 5 odst. 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb. podle tohoto ustanovení: „Pokud při exekuci prodejem nemovitostí nebo při exekuci prodejem podniku byly uspokojeny zcela nebo zčásti nároky oprávněného, toho, kdo do řízení přistoupil jako další oprávněný anebo věřitele povinného, který podal přihlášku, je základem pro určení odměny ta část rozdělované podstaty, kterou byly takto uspokojeny nároky těchto osob.“ Ústavní soud uznává, že tato úprava je vnitřně rozporná, neboť „část rozdělované podstaty, kterou byly takto uspokojeny nároky těchto osob,“ tvoří základ pro výpočet odměny exekutora, přičemž však sama může být zjištěna až tehdy, když jsou náklady exekuce vyčísleny a odečteny od rozdělované podstaty.

Náklady exekuce při zastavení pro nemajetnost

Nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 455/08:

Ústavní soud připomíná, že zákon č. 347/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, s účinností od 1. ledna 2008, zakotvil novou, a to následující dikci § 89 exekučního řádu: „Dojde-li k zastavení exekuce, hradí náklady exekuce a náklady účastníků ten, který zastavení zavinil. V případě zastavení exekuce pro nemajetnost povinného hradí paušálně určené či účelně vynaložené výdaje exekutorovi oprávněný.“ Základní je v této souvislosti otázka, zda dopadají výše uvedené Ústavním soudem vyřčené kautely pro určení odměny exekutora i na nové znění § 89 exekučního řádu, a zda tedy představují ve vztahu k němu východisko pro nalezení ústavně konformní interpretace. Ústavní soud ve své judikatuře v případě napětí mezi ústavně konformním a originálním (subjektivním) výkladem přiznal prioritu prvním z nich (nález sp. zn. Pl. ÚS 36/01). Z uvedené maximy vychází i v posuzované věci. Větu druhou § 89 exekučního řádu nutno tudíž interpretovat v návaznosti na větu první předmětného ustanovení, tj. **v případě zastavení exekuce pro nemajetnost povinného je povinnost oprávněného hradit paušálně určené či účelně vynaložené výdaje exekutorovi odvislá od posouzení míry jeho zavinění na zastavení exekuce.** Při takové interpretaci zůstávají zachovány všechny kautely, jež Ústavní soud pro stanovení odměny exekutora ve své předchozí judikatuře vytyčil.

Nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 314/09:

Vycházejí z přístupu obdobného, jenž Ústavní soud aplikoval ve věci sp. zn. Pl. ÚS 38/06, a vycházejí dále z úvahy, dle níž není dán rozumný důvod pro odlišení účelů sledovaných zákonem č. 120/2001 Sb., exekučním řádem, a jeho novelou provedenou zákonem č. 347/2007 Sb., **nutno pro posouzení intertemporality založené předmětnou novelou analogicky vycházet z maximy vyjádřené v ustanovení § 129 exekučního řádu a výkon rozhod-**

nutí uskutečňovaný na základě usnesení soudu o nařízení výkonu rozhodnutí vydaného před účinností zákona č. 347/2007 Sb. posoudit dle exekučního řádu ve znění platném a účinném do 31. prosince 2007.

Základ pro výpočet odměny exekutora v případě opakujícího se plnění

Nález Ústavního soudu sp.zn. I ÚS 998/09:

Pokud tak byla exekuce na v budoucnu se opakující plnění podle ust. § 290 odst. 2 o. s. ř. zastavena z důvodu, že lze očekávat, že povinný bude nadále plnit svou povinnost dobrovolně, je nutné pro ústavně konformní stanovení základu pro určení odměny exekutora vycházet jen z výše jí vymoženého plnění, tedy nikoli z výše plnění vymáhaného, jak předpokládá ust. § 5 odst. 4 exekučního tarifu. Jinak řečeno, ust. § 5 odst. 4 exekučního tarifu je možno chápat pouze jako omezení maximální výše základu pro stanovení odměny exekutora v případě, že jím prováděná exekuce trvá po dobu pěti let a déle tak, aby výše nákladů exekuce neměla pro povinného likvidační charakter.

Příhláška pohledávky do jiného exekučního řízení

Ze stanoviska Právní a legislativní komise:

Pohledávka vymáhaná v exekučním řízení je zcela uspokojena při rozvrhu rozdělované podstaty získané prodejem nemovitostí v jiném exekučním řízení nebo při výkonu rozhodnutí. Má být za této situace považována za základ pro určení odměny exekutora částka, kterou byl oprávněný uspokojen v jiném řízení, nebo mu přísluší pouze minimální odměna 3.000,- Kč? **Soudní exekutor nemůže účtovat odměnu z plnění, které bylo vymoženo v jiném exekučním řízení, či ve výkonu rozhodnutí, povinný by pak zaplatil odměnu dvakrát. Výkladové problémy definice „vymoženého plnění“ způsobené odstraněním § 5 odst. 1, věta druhá, částečně vyřeší schvalovaná novela tarifu (§11/2).**

Z odůvodnění usnesení o rozvrhu OS ve Znojmě č.j. 8 Nc 4359/2004 -38 ze dne 14.5.2008:

Soudní exekutor nebyl oprávněn pohledávky oprávněných přihlašovat do rozvrhu, toto měli učinit sami oprávnění, respektive jejich právní zástupci. Soud proto tyto přihlášky odmítl.

Náklady exekuce při rozvrhu

z odůvodnění usnesení o rozvrhu OS Vyškov č.j. 9 Nc 2003/2004 -76 ze dne 14.7.2008:

Do skupiny a) dle § 337c odst. 1 o.s.ř. byly soudem zařazeny náklady soudního exekutora ve výši XYZ s tím, že pokud jde o tuto částku, soudní exekutor nesprávně určil odměnu i ze svých hoto- vých výdajů, základem odměny je nikoliv nejvyšší podání nýbrž částka XZY Kč.

Odvod DPH při prodeji obchodního majetku povinného v dražbě

ze stanoviska Nejvyššího soudu sp. zn. Cpjn 6/2007 ze dne 11. 6. 2008:

Prodej movitých věcí a nemovitostí, které tvoří součást obchodního majetku povinného [§ 4 odst. 3 písm. c) zákona č. 235/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů], v dražbě provedené v rámci soudem nařízeného výkonu rozhodnutí je předmětem daně z přidané hodnoty ve smyslu § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 235/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů, je-li povinný plátcem daně z přidané hodnoty. Zatímco právníkům osobám slouží nebo jsou určeny k uskutečňování samostatné ekonomické činnosti všechny jejich majetkové hodnoty, **netvoří obchodní majetek fyzické osoby takové majetkové hodnoty v jejich vlastnictví, které její samostatné ekonomické činnosti nemohou (zejména podle své povahy) sloužit.**

Daň z přidané hodnoty z prodeje obchodního majetku povinného zajišťuje a na osobní daňový účet povinného vedený u místně příslušného správce daně odvádí soud, který provedl nařízený výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí nebo nemovitostí. **Podle ustanovení § 108 odst. 3 zákona o dani z přidané hodnoty** osoba určená k zajištění prodeje obchodního majetku plátce, která přijala úplatku za uskutečněný prodej obchodního majetku, je povinna zajistit daň a odvést ji na osobní daňový účet plátce vedený u místně příslušného správce daně.

Patří-li prodávaná movitá věc nebo nemovitost do obchodního majetku povinného, který je plátcem daně z přidané hodnoty, soud určí nejnižší podání pro dražbu z odhadní nebo úředně stanovené ceny movité věci nebo z výsledné ceny nemovitosti, **k níž připočte částku odpovídající dani z přidané hodnoty.** Částka odpovídající dani z přidané hodnoty nepatří do rozdělované podstaty; soud ji odvede na osobní daňový účet povinného vedený u místně příslušného správce daně, jakmile bylo nejvyšší podání zapláceno, aniž by o tom vydával zvláštní rozhodnutí. Poté, co se vydražitel stane vlastníkem v dražbě prodané movité věci a nemovitosti, soud mu vystaví daňový doklad se zákonem předepsanými náležitostmi (§ 28 odst. 7 zákona o dani z přidané hodnoty) s tím, že jako obchodní firma plátce, který uskutečňuje zdanitelné plnění, bude uveden povinný, neboť ten nadále zůstává subjektem daňové povinnosti.

Zpracovali

Jana Kalistová,
exekutorská kandidátka JUDr. Víta Novozámského,
Exekutorského úřadu Brno-město

David Hozman, exekutorský kandidát JUDr. Jany Tvrdkové,
Exekutorského úřadu Praha 4

Zájem o exekutory a novely exekučního řádu za vlády JUDr. Jiřího Pospíšila

(zamyšlení Mgr. Františka Korbela, Ph. D.)

Téma exekucí se v posledních letech dostávalo do širšího zájmu médií a veřejnosti. To je přirozené, neboť exekuce, podobně jako trestní právo, přitahují pozornost povahou meritorního konfliktu a prostředky, kterými je v nich řešen. Bohužel, v mediálním diskurzu posledních let čím dál víc zanikaly pozitivní, ideové i praktické stránky činnosti soudních exekutorů, kvůli nimž byli v roce 2001 zřízeni.

Připomeňme, že hlavním smyslem právní úpravy bylo přenesení agendy vykonávacího řízení z tehdy zoufale přetížených a pomalých soudů, na nichž se výkon rozhodnutí blížil absolutní nefunkčnosti a frustraci oprávněných věřitelů, na profesionální soukromé osoby, jimž bude

Autor je bývalým náměstkem ministra spravedlnosti pro legislativu a informatiku, dnes působí jako ředitel Sekce předsedkyně Legislativní rady vlády a zároveň jako místopředseda Legislativní rady vlády.

svěřen výkon veřejné moci a které budou na úspěšném a rychlém výsledku exekuce motivovány svou odměnou. Podmínkou svěřením výkonu veřejné moci, nota bene v oblasti zahrnující tak bytostně prvek donucení, musí být samozřejmě absolutní profesionalita jejich vykonavatelů, podrobná zákonná úprava a její dodržování. Efektivita exekučního řízení a odbřemenění soudů však nebyly jediným důvodem této změny. Nelze opomenout, že přenos kompetencí z veřejnosti ne příliš vysoce ceněných soudů na soudní exekutory byl doprovázen též předpokladem objevení se podnikatelského ducha v tom nejlepším smyslu, tedy v osobním přístupu k účastníkům, zvýšení komfortu, rychlosti, snaze nalézat optimální řešení, a naopak ve vymizení negativních rysů, které si veřejnost spojovala se soudním řízením, jako např. alibismus, snaha vyhnout se rozhodnutí, přepjatý formalismus, arogance, neschopnost aj. Stručně řečeno, očekávalo se zlepšení služeb pro veřejnost. Ostatně, čím jiným by veřejnosti měla veřejná moc být.

Již brzy po přijetí exekučního řádu bylo jasné, že nápad se vyplatil. Výsledky soudních exekutorů byly impozantní. Exekutoři zastínilí výkon rozhodnutí prováděný soudem a převzali většinu klientely. Po dlouhých letech zde konečně byla státní instituce, která dokáže zajistit vykonatelnost práva. Ale může to samotné stačit?

Účastníkem exekučního řízení se každý rok stávají statisíce osob, a to jak v pozici oprávněných, tak i povinných, nebo třetích osob. Do těchto pozic se mohou dostat i bez přímého zavinění, ba někdy dokonce i bez jejich vědomí, třeba v důsledku náhradních doručení exekučních titulů nebo roztodivných životních situací. Všechny tyto osoby hodnotí průběh exekuce a vytvářejí až již sami, ústní tradicí nebo prostřednictvím médií veřejné mínění o exekutorech a jejich činnosti. Exekutor je tím, kdo je pánem řízení a kdo vedením jeho průběhu určuje, jak jej bude veřejnost vnímat. Reklamu sobě i celému stavu dělá tím, nakolik je vstřícný k oprávněnému a dokáže jeho práva rychle vymoci. Vizitku ovšem dělá i vztahem k povinnému a dalším dotčeným osobám. Nakolik je k nim korektní, přístupný k rozumné dohodě a zda přes své poslání dokáže chránit i jejich oprávněné zájmy a vymáhat tak, aby působil co nejméně škody a omezení. A to se bohužel neděje vždy. Nechci dělat ze špatných výjimek pravidlo, ale právě tyto výjimky pokazily během posledních pár let obraz exekutorů tak, že z nositelů práva se stala mediálně štvaná zvěř.

Ale nešlo jen o chyby v konkrétních řízeních. Nositelem řádu, který by měl systematicky budovat důvěru a respekt veřejnosti k exekutorům, je Komora. A také ministerstvo. Činily tak? Odpověď

je zřejmá – ne zcela. Počet cca 120 exekutorů se historicky ukázal jako nedostatečný k tomu, aby dokázal vytvořit samosprávné orgány, které by mohly efektivně uplatňovat vrchnostenskou pravomoc (dohledovou, kárnou) nad samotnými exekutory. Dohled Komory nebyl důsledný ani účinný, projevovala se v něm stavovská solidarita. A pokud výjimečně důsledný byl, objevoval se v něm prvek individualizace, tj. úmyslu vyplývajícího z blízkých konkurenčních vztahů či osobních animozit. O kárném řízení lze říci něco podobného.

Když ministerstvo udělalo v únoru 2009 prověrku kárných spisů v sídle Komory, zavládlo všeobecné zděšení. Za všechny nevyřízené spisy popíši (bez uvedení jmen a bez dalšího komentáře) jen jeden případ. V dané kárné věci byl podán návrh dne 4.2.2003, první ústní jednání bylo nařízeno na 4.6.2003, avšak bylo odvoláno a konalo se až 30.10.2003. Teprve 20.2.2004, tj. více jak rok po nápadu kárné žaloby, bylo ve věci rozhodnuto v prvním stupni. Po odvolání podaném oběma stranami bylo odvolací jednání nařízeno na 29.11.2005, ale kvůli odročení proběhlo až po dvou a půl letech, dne 13.5.2008, kdy kárná komise

se rozhodla o zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci orgánu prvního stupně. V den prověrky, 20.2.2009, tj. po dalším tři čtvrtě roce však nebylo rozhodnutí v odvolacím řízení dosud písemně vyhotoveno. Kárné řízení tak přesně po šesti letech od podání kárné žaloby nebylo dokonce ani na počátku. Pracovník dohledu ministerstva závěrem zprávy konstatoval, že spisový materiál byl zaplaven vodou při havárii vodovodu a v současnosti je napaden plísni.

Přestože veřejnost nemá k tak podrobným informacím přístup, pochopila, že kárné řízení nefunguje. A tak – konfrontována vzrůstajícím počtem nepostížených mediálně prezentovaných excesů – pomalu přestávala věřit exekutorům, Komoře a nakonec i celému systému soudních exekucí. Do toho se začaly vršit další problémy. Komoře se od počátku své existence nedařilo plnit zákon (§ 125 e.ř.), když po mnoho let nedokázala zprovoznit centrální evidenci exekucí. Problém kulminoval, když na tlak ministra Pospíšila na spuštění evidence na podzim 2008 reagoval sněm a zjevně nezákonným usnesením prezídiu zakázal to, co zákon vyžadoval. Na štitu se zákonem byla i při obsazování exekutorských úřadů, když neobsadila původně předpokládaný počet 240 úřadů, ale dokonce ani počet 180 úřadů, který jí rozhodnutím ze dne 9.3.2005 snížil exministr Němec. Problémy byly i v legislativě, když ústavní velmi dobrá odborná spolupráce na střední novele exekučního řádu se v roce 2008 zadrhla a Komora se z konstruktivního partnera na tvorbě změnila v destruktivního protivníka ministerstva. Vyvrcholem pak byl boj v samotné Komoře. Místo sjednocení exekutorů za účelem řešení vážných problémů jejich stavu došlo k rozvratu. Byl odvolán prezident, viceprezidentka, rozpadlo se prezídium. Odvolání bylo zpochybněno, svolání sněmu bylo zpochybněno, dohody s ministrem byly zpochybněny.

Ani ministerstvo však nebylo v nejlepší pozici. Přestože již malou novelou (č. 347/2007 Sb.) exekučního řádu zvýšilo možnost dohledu a ministr Pospíšil dohled skutečně zintenzivnil, výsledky dohledu narážely na stále stejný model kárného řízení. A když byl ministr postaven před usnesení sněmu, které navzdory doslovnému znění zákona zakazovalo spustit centrální evidenci exekucí, zjistil, že dle stávající právní úpravy nemůže dělat vůbec nic. Tak bezmocná pozice státu vůči samosprávě, již s důvěrou část své moci propůjčil, byla bezprecedentní. V analogické právní úpravě územních samospráv nemá obdoby. Obecní samospráva, která má ústavní rozměr a ochranu, podléhá odjakživa moci státu a ten má právní nástroje, jimiž může vynutit elementární zákonnost a řádné plnění delegované pravomoci. Počínaje dozorem, přes možnost sistace a rušení

nezákonných aktů až po ustanovení správce obce. Nic takového nebylo vůči zájmové samosprávě exekutorů, kterou zřídil zákonodárce nad rámec Ústavy, možné.

Jenže zákonodárce je politik. I ministr je politik. A politici mohou zákony měnit. Zvláště vyzve-li je k tomu veřejné mínění, budou jednat. Z těchto důvodů rozhodl ministr spravedlnosti o razantním legislativním řešení. Navrhl, aby byla mimo plán legislativních prací vlády schválena rychlá novela, pro kterou se později vžil název sankční. Jejím obsahem bylo rozšíření a zpřísnění dohledu nad exekutory zavedením dohledu předsedů okresních soudů, razantní zpřísnění kárného řízení, jeho odebrání Komoře a převedení před kárné senáty Nejvyššího správního soudu, zavedení kárných deliktů samotné Komory za porušování zákona s horní hranicí sankční sazby až do výše 10 mil. Kč, přesun práva zřizovat exekutorské úřady a vybírat exekutory z Komory na ministra spravedlnosti, zavedení práva ministra pozastavovat, příp. rušit nezákonné akty Komory a zavedení možnosti převzetí státní správy Komory ministerstvem při opakovaném závažném porušování zákonů. Dlužno dodat, že ministr tímto návrhem pouze předešel opoziční strany, neboť tak atraktivní politické téma s tak jednoznačnou podporou veřejnosti a jasnou nadějí na úspěch ve Sněmovně si chtěl osvojit každý. Výsledkem byla dohoda všech politických stran ve Sněmovně o podpoře návrhu a jeho schválení zkrácenou procedurou již v prvním čtení.

Tou dobou exekutoři skutečně ohrozili sami sebe. Mediální obraz exekutorů, neplnění zákonných povinností a rozvrat Komory, jakož i přirozená snaha politických stran využít negativních témat pozitivně pro sebe, došly v zimě 2009 až do stavu, kdy se začalo vážně uvažovat o zrušení instituce soudních exekutorů, nebo přinejmenším dosavadního principu jejich samosprávy prostřednictvím Komory a převedení jejich správy pod ministerstvo, případně pod místně příslušné soudy. Stojí za to si připomenout teze, s nimiž vystoupil na klíčovém sněmu exekutorů dne 3.4.2009 ministr Jiří Pospíšil:

- „Dosud žádnému stavu v justici se nepodařilo dosáhnout takové shody napříč politickým, sociálním i profesním spektrem o nutnosti jeho omezení.“
- „Soudní exekutor je a musí být prodlouženou rukou justice, která zajišťuje vymahatelnost jejích rozhodnutí; není a nesmí být svévolným činitelem, který stojí nad zákonem.“
- „Velká moc, kterou soudní exekutor ze zákona má, by měla vést k velké pokoře před jejím používáním. Realitou ale bohužel je, že někteří soudní exekutoři svou pravomoc excesivně využívají, a to způsobem, který je často na hraně nebo za hranou zákona.“
- „Exekutorská komora všem ukázala, jak princip samoregulace nemá fungovat. Neschopnost odvolat za celých osm let jediného soudního exekutora za jeho kárné prohřešky mluví sama za sebe.“
- „Zvolte si nové a konstruktivní vedení, které uvede vaši Komoru zpět do společnosti zodpovědných organizací, jako jsou advokátní komora nebo notářská komora. V opačném případě riskujete, že vláda i parlament budou volit mezi vašim bytím a nebytím.“
- „Byl bych rád, kdyby nové vedení Komory pomohlo ministerstvu najít takovou podobu výkonu soudních exekucí, která by byla dlouhodobě udržitelná. To znamená, že by nadměrně nezatěžovala ani povinné ani oprávněné. Současný stav, kdy za některé pohledávky zaplatí povinný i při dobrovolném splnění mnohonásobně vyšší náklady exekuce, je do budoucna neudržitelný. Uvědomte si, že humanizace exekuce je ve vašem nejlustnějších zájmu!“

Naštěstí, exekutoři vážnost situace pochopili. Na jarním sněmu bylo při vysoké účasti cítit napětí, ale i odhodlání pokusit se o změnu. O členství v prezidiu se ucházel dvojnásobný počet zájemců a díky tomu mohli být vybráni ti nejlepší. A začali ihned pracovat. Byla obnovena spolupráce s ministerstvem. Byla vypsána výběrová řízení na obsazení prázdných úřadů. A nové vedení Komory to navíc udělalo šikovně tak, že svou aktivitou předběhlo ministerstvo, jemuž měla tato pravomoc od účinnosti sankční novely připadnout. Díky absenci přechodných ustanovení dokončí všechna výběrová řízení zahájená před účinností sankční novely Komora. Komora obnovila své zázemí v zaměstnancích a začala znovu fungovat. Pomáhala se zaváděním změn v doručování či novinek v elektronizaci. Angažuje se ve vzdělávání. Některé návrhy z poslední doby, jako např. bezplatné právní poradenství o exekucích, včetně perfektní medializace této iniciativy, jsou skutečně cestou, jak přesvědčit veřejnost, že exekutorům nejde jen o vlastní prospěch, ale že tvoří instituci, která má svůj étos, velkorysost a společenský smysl. A že se snaží vykazovat cosi, co by šlo označit za sympatický a moderní přístup ke svým klientům, který je „user friendly“. To zasluhuje uznání.

Díky nápravě vztahů s ministerstvem se Komora znovu zapojila i do legislativních prací. Sankční novela sice prošla Parlamentem (poslanecký tisk č. 799) v navržené proceduře beze změn a vyhlášením ve Sbírce pod č. 183/2009 Sb. nabyla dne 26.6.2009 účinnosti, ale mnohem důležitější tzv. střední novelu (poslanecký tisk č. 804) již exekutoři znovu ovlivnili. Vedení Komory navrhlo při projednávání v ústavně právním výboru Poslanecké sněmovny množství změn, které byly v zájmu exekutorů. Byly to změny odborné, věcně odůvodněné a hlavně je prezidentka s viceprezidentem Komory „odpracovali“ – to znamená vydiskutovali s ministerstvem i poslanci tak, aby jim zajistili podporu. Výsledné znění střední novely je zdařilým kompromisem, který byl přijat napříč politickým spektrem (138 hlasy poslanců všech stran ze 158 přítomných, nikdo nebyl proti) a který naplňuje záměry, s nimiž byla tato novela téměř dva roky připravována. Novela racionalizuje exekuční řízení, posiluje pravomoc soudního exekutora o rozhodování v nesporných věcech a chrání práva účastníků. Vedení Komory se do něj podařilo doplnit právo exekutorů na bezplatný dálkový přístup do katastru nemovitostí, omezení povinné výplaty oprávněnému minimální částkou 1 000,- Kč, změnu navržené neúčinnosti právních úkonů během generálního inhibitoria na relativní neplatnost, možnost vydání příkazu k náhradě nákladů exekuce až po dobrovolném zaplacení (čímž exekutorům odpadá povinnost odvádět DPH z dosud nejistého příjmu), zřízení samostatného kárného senátu pro exekutory na Nejvyšším správním soudu a jeho doplnění o dva exekutory (bez této změny by exekutory soudil běžný kárný senát pro soudce, v němž není žádný exekutor) či vrácení kárného řízení proti exekutorským koncipientům a kandidátům zpět Komoře, čímž si Komora udržela alespoň částečnou kárnou pravomoc. Senát střední novelu schválil dne 22.7.2009, a to opět drtivou většinou 47 senátorů z 57 přítomných, nikdo nebyl proti. Prezident jí podepsal dne 11.8.2009 a ke dni dokončení tohoto příspěvku se očekává každým dnem její publikace ve Sbírce zákonů.

Úplný výklad střední novely není předmětem tohoto pojednání, ale sám se k němu ještě vrátím během podzimního semináře Exekutorské komory a v dalších textech. Jsem upřímně rád, že se dovedení střední novely do Sbírky i za přispění Komory podařilo. Mimo jiné jde o symbolické završení legislativních reforem ministra Pospíšila, neboť tato novela byla posledním návrhem připraveným pod jeho vedením, který byl schválen v pátém funkčním období Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Přeji všem soudním exekutorům mnoho zdaru a úspěchů!

Mgr. František Korbek, Ph. D.

Nový systém vzdělávání

I. Úvodem

V prvním vydání Komorních listů nám byla dána možnost vás blíže seznámit s novou tváří jednoho z orgánů Exekutorské komory ČR (dále jen EKČR) – **Vzdělávací komisí EK ČR**. Jedná se o poradní orgán Komory, jehož hlavním úkolem i cílem je zajištění vzdělávání soudních exekutorů, kandidátů, koncipientů či vykonavatelů a dalších zaměstnanců exekutorů, tedy všech osob, které činí úkony v rámci exekučního řízení.

Hlavním impulsem pro novou sestavu komise byla JUDr. Jana Tvrđková, soudní exekutorka Exekutorského úřadu pro Prahu 4, která po svém zvolení do funkce prezidentky EKČR obdržela ze strany exekutorských koncipientů a kandidátů velké množství žádostí a podnětů, týkajících se mimo jiné dalšího vzdělávání. V této souvislosti zazněly jak upozornění na nedostatky v dosavadním systému školení, tak i konkrétní návrhy řešení.

Ukutečnilo se i několik osobních setkání prezidentky EKČR s některými z koncipientů a kandidátů, kde tyto jednotlivé požadavky a návrhy byly konzultovány. Výsledkem byl výběr nových členů vzdělávací komise, následně schválený Prezidiem EK ČR.

Nyní má Vzdělávací komise EKČR celkem sedm členů, tvoří ji jak soudní exekutoři, tak exekutorští kandidáti (prezidentkou komory s oblibou nazývaní děti“). Předsedou komise byl zvolen JUDr. Karel Urban, soudní exekutor Exekutorského úřadu Brno – město. Dalšími členy jsou: JUDr. Iveta Glogrová, soudní exekutorka Exekutorského úřadu Kolín, Mgr. René Mohyla, exekutorský kandidát Exekutorského úřadu Přerov (JUDr. Tomáš Vrána), Mgr. Jana Kalistová a Mgr. Marcela Petrošová, exekutorské kandidátky Exekutorského úřadu Brno – město (JUDr. Vít Novozámský), Mgr. Lenka Kozlová, exekutorská kandidátka Exekutorského úřadu Brno – město (Mgr. Ing. Josef Cingroš) a Mgr. Petra Eliášová, exekutorská kandidátka Exekutorského úřadu Brno – město (JUDr. Karel Urban). Vzdělávací komise v novém složení již aktivně pracuje.

II. Činnost komise a její cíle

Základním pilířem pro činnost vzdělávací komise je Usnesení prezidia EKČR ze dne 21.11.2002 o výchově exekutorských koncipientů, dalším vzdělávání soudních exekutorů a exekutorských kandidátů. V souvislosti s citovaným usnesením a výše zmíněnými podněty komise zvažuje v rámci přípravy a realizace vzdělávání koncipientů, kandidátů, vykonavatelů a exekutorů následující kroky:

Plánujeme rozdělení vzdělávání, a to zejména koncipientů, na dvě centra – Čechy a Morava. Účast na jednotlivých seminářích bude dána sídlem úřadu soudního exekutora, u kterého je koncipient, kandidát, vykonavatel či další zaměstnanec zaměstnán. Školení pro koncipienty budou pořádána 4x ročně s tím, že jejich termíny na následující rok budou vyhlášeny do konce roku stávajícího. Navrhujeme minimálně jedno školení dvoudenní, s cílem umožnit účastníkům vzájemně se seznámit, vyměnit si své dosavadní zkušenosti, znalosti a konzultovat postupy. Rozdělení vzdělávání do dvou center umožní na základě omluvené absence koncipientům (vykonavatelům) absolvovat povinný seminář v jiném než příslušném vzdělávacím centru. Důraz klademe i na zajištění intenzivního školení pro koncipienty, kteří jsou přihlášení k exekutorským zkouškám, a to alespoň dva měsíce před plánovaným termínem těchto zkoušek.

Naším dalším úkolem je zajištění organizačního zázemí uvedených seminářů, zejména lektorů, vhodného místa konání s dostatečnou kapacitou a technikou, jež umožní hladký průběh akce. Máme v úmyslu vytvořit ustálený seznam školitelů, tvořený vysokoškolskými pedagogy, legislativci, soudci, exekutory, státními zástupci,

advokáty či insolvenčními správci, kteří by se na seminářích EKČR podíleli. Zajištění bezproblémového průběhu školení bude mít na starosti garant pro vzdělávání, zpravidla jeden či více členů vzdělávací komise (případně další jimi pověřené osoby). Jeho úkolem bude zajištění vhodného místa s dostatečnou kapacitou a technickým zázemím, komunikace s příslušným lektorem a stanovení programu semináře.

Obsah vzdělávání je tvořen osmi tematickými bloky: civilní proces, exekuce, občanské a obchodní právo, dále trestní a správní právo, insolvence a exkurzy do práva pracovního, daňového, evropského a mezinárodního.

Naším cílem je sledovat změny v legislativě (a to od okamžiku vzniku legislativního návrhu), a to zejména v civilním procesu a právních předpisech souvisejících s exekuční činností. Dále se zaměříme na zjišťování a shromažďování aktuální judikatury důležité pro provádění exekuce, obojí v těsné spolupráci s Právní a legislativní komisí EKČR.

III. Dosavadní činnost nové komise

Během dvouměsíční práce nové komise již byla realizována příprava školení o datových schránkách (srpen 2009), dlouho očekávaného povinného školení pro exekutorské koncipienty a školení pro vykonavatele soudních exekutorů (konají se v září 2009). Činnost vzdělávací komise se však kromě zajištění školení pro koncipienty a vykonavatele (aby byly splněny zákonné podmínky pro jejich účast na zkouškách) bude zaměřovat na další vzdělávání exekutorských kandidátů i soudních exekutorů.

Současně navazujeme úzkou spolupráci s „mediální“ komisí, která zajišťuje obsahovou náplň Komorních listů. Dáváme podněty k zajímavým tématům, jež se týkají exekuční činnosti, případně se členové vzdělávací komise na tvorbě jednotlivých článků podílejí.

Vedle konference (diskusního fóra) v Zámeckém hotelu Třešť aktuálně připravujeme i školení ke „střednědobé“ novele exekučního řádu, které se bude konat dne 1.10.2009. Hned následující den (2.10.2009) na něj budou navazovat workshopy, na kterých se soudní exekutoři prakticky seznámí s průběhem rozvrhového řízení, řízení o odkladu exekuce a nesporným řízením na zastavení exekuce, samozřejmě zde mohou diskutovat o případných problémech.

Aktivně pracujeme také na novelizaci stavovských předpisů o vzdělávání, kdy paragrafově znění předložíme prostřednictvím Právní a legislativní komise EK ČR na nejbližším sněmu exekutorů.

IV. Závěrem

V tomto příspěvku jsme vám chtěli nastínit plány nově schválené Vzdělávací komise. Do jednotlivých úkolů, které jsme si vytyčili, jdeme s velkým elánem, snahou a vizí, abychom odbornost zaměstnanců soudních exekutorů i samotných exekutorů dostali na co nejvyšší úroveň.

Současně jsme velice přístupní jakýmkoliv podnětům zvenčí. Apeľujeme na všechny ty, kterých se vzdělávací činnost týká: přijďte se svými návrhy, doporučeními, novinkami a osobními zkušenostmi z exekuční praxe. Vždyť více hlav více ví a výsledek bude pozitivní pro každého z nás.

Mgr. Petra Eliášová
a Mgr. Jana Kalistová,
členky vzdělávací komise Exekutorské komory ČR

Statut časopisu

Prezidium Exekutorské komory České republiky,

za účelem prohloubení odborných znalostí v oblasti exekuční činnosti a vytvoření prostoru pro publikační činnost v oblasti exekučního práva, s úmyslem přispět ke zvýšení prestiže odborné autority exekutorského stavu, a v neposlední řadě s cílem napomoci zlepšení komunikace v rámci profesní samosprávy, jejímž je reprezentantem,

vydává

vsouladu ustanovením § 111 odst. 6 písm. c) zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), tento

STATUT redakční rady časopisu KOMORNÍ LISTY

kteřý byl schválen na 21. zasedání Prezidia Exekutorské komory České republiky dne 26.8.2009 usnesením č. 7/09/P21, v následujícím znění:

I.

Úvodní ustanovení

Zřizuje se časopis Komorní listy (dále jen časopis).

Vydavatelem časopisu je Exekutorské komory České republiky (dále jen komora).

Tento status upravuje zásady pro vydávání časopisu a způsob jednání redakční rady.

II.

Obsah časopisu

Časopis je určen pro publikování odborných prací z oblasti exekuční činnosti, jakož i z jiných právních odvětví s exekuční činností přímo nebo nepřímo souvisejících.

Publikovány budou zejména odborné články z oblasti exekučního práva a dalších oblastí práva, metodické rozborů jednotlivých procesních úkonů a postupů činěných v rámci exekuční činnosti, rozborů a komentářů soudní judikatury týkající se exekuční činnosti, kárná judikatury, stanoviska přijatá orgány komory a rozhovory s reprezentanty odborné veřejnosti.

Časopis bude zároveň sloužit jako informační kanál mezi komorou, jejími orgány a jednotlivými soudními exekutory a jejich zaměstnanci.

III.

Podoba časopisu

Časopis je vydáván v písemné podobě. V elektronické podobě je zveřejněn na stránkách komory.

Časopis je periodickou publikací. Každý rok se vydávají zpravidla čtyři vydání, a to vždy prvního pracovního dne posledního měsíce každého kalendářního čtvrtletí.

Rozsah časopisu a náklad každého čísla stanoví redakční rada. Při tomto rozhodování redakční rada vychází z publikačního zájmu autorů a schválené rozpočtu na vydání časopisu.

IV.

Redakční rada

Redakční rada organizuje vydávání časopisu a s tím spojenou veškerou agendu.

Redakční rada je kolektivní orgán, který rozhoduje prostou většinou hlasů svých členů.

Sídlem redakční rady je sídlo komory.

V.

Složení redakční rady

Redakční rada má 7 členů.

Členy redakční rady jmenuje Prezidium komory.

Členem redakční rady může být zvolen soudní exekutor, exekutorský kandidát nebo exekutorský koncipient. Členem redakční rady může být se svým souhlasem zvolena s ohledem na své profesní zaměření a odborné znalosti i jiná osoba, která je v zaměstnanec-kém nebo jiném obdobném poměru vůči komoře.

Redakční rada zvolí ze svých členů předsedu, který řídí činnost redakční rady.

Členství v redakční radě zaniká na základě rozhodnutí Prezidia komory nebo vzdáním se funkce člena redakční rady ke dni doručení tohoto pojevu redakční radě.

VI.

Náležitosti příspěvku

V časopise jsou zveřejňovány jen příspěvky, která po své formální a obsahové stránce splňují požadavky kladené na odbornou práci nebo jsou metodický rozbor procesního postupu aplikovatelného při exekuční činnosti a zároveň svým předmětem odpovídají prezentovanému obsahu časopisu uvedenému v tomto statutu.

Zveřejnit je možno jen příspěvky, které nebyly dosud publikovány v žádné jiné publikaci. Redakční rada může rozhodnout o zveřejnění již dříve publikované práce, pokud svoji vědeckou úroveň může sloužit k prohloubení teoretických znalostí nebo praktických dovedností při provádění exekuční činnosti. V takovém případě musí být uveden odkaz na publikaci, ze které byla práce převzata nebo ve které byla poprvé zveřejněna.

VII.

Autor příspěvku

Jednotlivé příspěvky zasílají autoři redakční radě v elektronické podobě. Autor odpovídá ze vědeckou, odbornou a jazykovou úroveň postoupeného příspěvku.

Předložením svého příspěvku autor uděluje redakční radě souhlas s jeho zveřejněním a šířením v časopise. Za uveřejnění díla v časopisu nemá autor nárok na vyplacení odměny.

Autor může být vyzván redakční radou k úpravě svého příspěvku.

O zařazení příspěvku do časopisu rozhoduje redakční rada. Přitom je vázána podmínkami kladenými na obsah časopisu, které jsou uvedeny v předchozím článkům tohoto statutu.

Před svým rozhodnutím dle předchozího odstavce tohoto článku statutu může redakční rada pověřit posouzením obsahu příspěvku třetí osobu, která splňuje podmínky pro členství v redakční radě.

zdroj: archiv redakce

Ostatní práva a povinnosti vyplývající ze vztahu mezi autorem a komorou, která nejsou výslovně upravena tímto statutem, se řídí příslušnými ustanoveními zákona č. 120/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským.

VIII. Reklama

Za obsah a podobu reklamy zveřejněné v časopise odpovídá redakční rada.

Redakční rada v duchu zachování pravidel soutěže exekutorů odmítne uveřejnit reklamu na činnost jakéhokoliv exekutorského úřadu.

IX. Hospodaření

Náklady na vydání časopisu nese komora.

Rozpočet na vydání jednotlivého čísla stanoví Prezidium komory na základě návrhu redakční rady. Prezidium komory může stanovit rozpočet na vydání více čísel časopisu nebo celého ročníku časopisu.

Za dodržení rozpočtu odpovídá redakční rada.

Výnosy získané z prodeje časopisu nebo za uveřejnění reklamy v časopise jsou příjmem komory. Tyto prostředky budou použity na financování nákladů na vydávání dalších čísel časopisu nebo pro výplatu finanční odměny pro autory článků, které svým obsahem přispěly k prohloubení výkladu problematiky exekučního řízení, jakož i na další výdaje spojené s organizací vydávání časopisu.

X. Závěrečná ustanovení

Redakční rada může vydávat pokyny upravující podávání jednotlivých příspěvků, jakož i další organizační a procedurální náležitosti spojené s vydáváním časopisu.

Tento statut může být měněn rozhodnutím Prezidia komory.

Statut a jeho případné změny nabývají účinnosti schválením Prezidia komory.

Slovo závěrem

Milí čtenáři,

znovu Vás oslovujeme na konci časopisu. Pokud jste jej dočetli až k tomuto místu, víme, že úsilí vynaložené tvůrci tohoto časopisu nebylo zbytečné a vize vlastního odborného časopisu soudních exekutorů je správná. Doufáme, že Vás čtení jednotlivých příspěvků přivedlo k zamyšlení nad prezentovanými názory jednotlivých příspěvatelů a donutí Vás o nich polemizovat.

Jakékoliv Vaše odborné příspěvky určené ke zveřejnění na stránkách tohoto časopisu redakce přijímá na své e-mailové adrese redakce@exekutorskakomora.cz. Bližší podrobnosti naleznete na webové prezentaci časopisu.

U dalších čísel se na Vás těší Redakční rada:

Mgr. David Hozman

Mgr. Vladimíra Medková

David Petr

Mgr. Ing. Jiří Prošek

Mgr. Pavel Tintěra

JUDr. Jana Tvrdková

Monika Zajícová

NEVÍTE

jakým způsobem uhradit exekuci
jaké jsou důvody pro zastavení exekuce
které movité věci nelze v exekuci postihnout

NEZNÁTE

podmínky účasti na dražbě
povinnosti při provádění srážek ze mzdy
postup při exekuci členských práv v bytovém družstvu

POTŘEBUJETE

se domoci svého práva
podat návrh na nařízení exekuce
znát postup při výpočtu srážek ze mzdy

NAVŠTIVTE

BEZPLATNÉ PORADNY V EXEKUCI

organizované

Exekutorskou komorou ČR

PRAHA

každá středa
9.00 hod - 13.00 hod
SOS centrum
Diakonie ČCE-SKP
Belgická 22
Praha 2

BRNO

každá středa
10.00 hod - 16.00 hod
sídlo Exekutorské
komory ČR
Husova 8
Brno

VÍCE INFORMACÍ

telefonní kontakt : 545 212 285
e-mailová adresa : komora@ekcr.cz